

Ainoa Yhdysvaltain Sosialisti-
puolueen aatteita ajava suomen-
kielinen päivälehti Amerikassa

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

THE LEADING FINNISH DAILY IN THE UNITED STATES—ESTABLISHED 1905

Ainoa työväenliikkeen yleisetu
ja edistystä seuraava suomen-
kielinen päivälehti Amerikassa

Keskiviikkona, Elokuun 9 p. - Wednesday, August 9

29:säs vuosikerta - Vol. XXIX - No 184 - 1933

TILAUSHINNAT YHDYSVALTOIHIN
JA CANADAAN:
Vuosikerta \$5.50
Puoli vuotta \$3.00
SUOMEN: 1 vk. \$10.00, 6 kk. \$5.50

Ilmoitukset, lehti- ja kirjallisuuskäsitteet sekä kaikki liike-
asioita ja konttorioita koskevat ovat lähetettävissä
osoitteella: Raivaja, Fitchburg, Mass.
Konttorin puhelin 332
Toimituksen 231.

Entered as second-class matter May 1, 1911 at the
Post Office at Fitchburg, Mass., under the Act of March
2, 1897.
Published daily, except Sunday, by the Raivaja Pub-
lishing Company, 48 Wallace Ave., Fitchburg, Mass.

ILMOITUSHINNAT:—Satunnaiset ilmoitukset 60 sen-
tiä palstatuuna. Selvistä ilmoituksista annetaan tar-
kempia tietoja kysytessä. Paikkakuntain uutisilmoituk-
set 3 senttiä sana. Perushinta 25 senttiä.

SUBSCRIPTION RATES IN UNITED STATES
AND CANADA:
For 1 year \$5.50
For 6 months \$3.00
For 1 month 75c
TO FINLAND: 1 year \$10.00, 6 m. \$5.50

ENNUSTAA LYHYT- KAISTA TUONTIKIELTOA YHDYSVALLOISSA

Työsihteeri Perkins haastattelussa eilen illalla
tuonut esille sellaisen mahdollisuuden.

Lakkokahakka Philadelphiassa

Philadelphia, Pa., elok. 9 p.—
Kaksisataa lakkolaista joutui
eilen taisteluun poliisien kanssa
Novelty Buttonhole Manufac-
turing Companyn tehtaan edus-
talla täällä. Yhteentöitä kesti
viisitoista minuuttia.
Se aiheutti siitä kun kolme
miestä yritti tehtaalta viedä
"kottitöitä" naisille, jotka napin-
reikiä kotonaan kappalepalkalla
ompelevat. Lakkolaiset estivät
heidän "etenemisensä".
Yhtiön luvannut, että se ei
tätä lähtien enää yritä näitä
kottitöitä teettää. Kaksi naista
vangittiin yhteenoton johdosta.
Lakko kahdeksassa toista kra-
vatti- ja kassavälikästä, jotka
600 työllistä, alistetaan liitto-
valtain sovitteluviraston sovi-
teltavaksi.
Puhdistus- ja värjäyslaitosten
työläisiä on lakkossa 3,500 ja kos-
kee lakko 35 työpajaa

Costellon jutun kuulustelusta

(Sähkösanoma)
Oikeustalo, Salem, Mass., elok.
9 p.— Vastaja voitti yhden
pointin oikeudenkäynnissä tä-
nään, juttussa jossa Mrs. Jessie
Costello on syytettyä miehensä
murhasta, kun tuomari Freder-
ick W. Fosdick salli pöytäkir-
jan liitetäviksi osan vastaajan
lääketieteellisen asiantuntijan
todistuksesta, yleisen syyttäjän
vastustuksesta huolimatta.
Tri Alexander A. Gettler, New
Yorkista, vastaajan lääketieteel-
linen asiantuntija, ei esittänyt
todistuksen jolla tarkoitettiin o-
soittaa, että palokartta Costello
on saattanut kuolla syanidista,
mikä vahingossa hänen ruumiin-
seensa on saattanut joutua ihon
kautta.
Tri Gettlerin todistuksen, että
sellainen myrkyr ihon kautta
ruumiiseen joutuminen varmasti
voi kuolemaan aiheuttaa jos myrk-
ky ruumiiseen joutuu ihossa oli-
leen haavan kautta, halusi yleis-
nen syyttäjää saada pöytäkirjasta
poistetuksi, sillä perusteella, että
minkäänlainen todistus ei ole
esitetty siitä, että Costellon ruu-
miissa olisi ollut haavaa.

Keskeytettyään kuulustelun
yhdeksi tunniksi, istutustasienhoi-
ton tutkimista varten, tuomari
Fosdick avasi uudelleen oikeuden
istunnon ja hylkäsi yleisen syyt-
täjän esityksen.
Tuomari Fosdick perusti hyl-
käävän päätöksensä tri George
Burgess Magrathin todistukseen.
Tri Magrath, yleisen syyttäjän
päätoimistaja, sanoi löytäneensä
lievän naarmun tai merkin Costel-
lon pienessä sormessa. Tuomari
selitti, että hänen tehtävänsä
väänsä ei kuulu päättämiseen
sillä jos tuo naarmu oli sormes-
sa ennen tai jälkeen kuoleman.
Eilen oli tri Alexander O.
Gettler todistamassa ja selitti m.
m., että syanidi, jos se suun
kautta ruumiiseen on tullut, se
ilmei kaikki vatsaan. Syanidi,
hän sanoi, voi aiheuttaa kuole-
man myöskin siten, että sen syn-
nyttämä kaasun hengityselimien
kautta ruumiiseen joutuu.
Ristikuulustelussa hän myöskin,
että syanidi ei ole hyvä kupa-
rin puhdistusaine.
Andrew Fufe, Mrs. Costellon
veli, todisti nähneensä palokar-
teita Costellon sekoittavan sy-
anidia kappaleita ja oksaliidipap-
peja sekoitusta käytettiin kupar-
isen boilarin puhdistamisessa.
John J. Fitzpatrick, pankki-
virkailija Peabodyssa, kertoi
Vostellon lainanneen yhteensä
\$525 vähän ennen kuolemaansa.
Samassa yhteydessä lautakun-
nalle ilmoitettiin, että Costellon
koti oli kiinnitetty yhteensä
\$6,000.

Vermontin työ- väenliiton kon- ventionsionista

Barre, Vt., elok. 9 p.— Ame-
rikan työväenliiton Vermontin
valtiojärjestön 30:s vuosikon-
ventionsion alkoi täällä eilen. Jär-
jestön toimeenpaneva komitea,
esittämässään vuosikertomuk-
seensa, kehoittaa kaikkia työ-
läisiä, muun muassa maanvilje-
lyä, järjestymään etujensa
valvomista varten. Avajaisistun-
nossa johti puhetta järjestön
presidentti Archie B. Adams.

BALBON LAI- VUE JO EURO- PAN PUOLELLA

Saapunut Portugaliin
Azorien kautta.

Yksi lentäjä menettänyt
henkensä paluumat-
kalla.

(Sähkösanoma)
Lissabon, Portugali, elok. 9 p.—
Italian ilmailuministerin ken-
raali Italo Balbon johtama len-
toalue palasi Euroopan tänään
historialliselta Chicagon-matkal-
taan.
Retkikunnan menestyksen
ilmoa sumensi suru Azoreilla ta-
pattuneen tapaturman johdosta,
jossa luutnantti Squaglia, reser-
viliutnantti lentokone I-ranilla, kuo-
lettavasti loukkaantui, lento-ko-
neen kaatessa Azoreilla lähti-
essä. Balbo, joka kulki edellä,
kuten tavallista, ensiksi laskeu-
tti Lissabonin halki juoksevalle
Tagus-joelle lennettään Ponta
del Gadasta Azoreilta 900 mailin
matkan 7 tunnissa ja 10 minuut-
issa.
Eilen lensi retkikunta 1,200
mailia Shoal Harborista New-
foundlandista Azoreille.
Iranian kohdannut vastoinkäy-
minen oli toinen kuolettava ta-
paturma Chicagon matkalla. Ams-
terdamiin laskeutuessa meno-
matkalla I-rania kaatui ja meka-
nikko Quintavalle menetti hen-
kensä.
Balbo sanoi I-ranian kaatumis-
sen johtuneen "manöveerauk-
sesta tapahtuneesta erehdyksestä".
Kapteeni Ramieri ja ker-
sanit Cresmachi ja Boveri lie-
västi loukkaantuivat.

Laukauksia vaihdettu maitolakkossa

Little Falls, N. Y., elok. 9 p.—
Eilen illalla syntyi laukausten
vaihtoa maitolakkolaisten ja
valtion poliisien välillä, jotka o-
livat maidonajureita "suojele-
massa" lakkolaisia vastaan.
Havainnotajat arvelivat noin
300 laukausta ammutun. Kun-
ka ei laukausten vaihdosta
haavoittunut.
Eilen aamulla hajotettiin mai-
tohuone Henry Kraegerin far-
milla dynamiittilla. Räjähdys kuu-
lui mailien matkan päähän.
Dairymen's Leaguen ja Shef-
field Producers Associationin
jäsenet, jotka eivät maitolak-
koon osallistu, kuuluvat varus-
tautuvan vartiomaan laitoksi-
aan Oswego kauntissa.

TILANNE ON YHÄ KIREÄ CUBASSA

Ratkaisua odotetaan tä-
nään.

(Sähkösanoma)
Havana, Cuba, elok. 9 p.—
Kriisi-kohta Cuban levottomuuks-
issa näytti tänään lähestyvän.
Havanan jännityksellä odotel-
lessa valtiotsihteeri Orestes Fer-
raran paluuta Yhdysvalloista.
Eilintarvepula kehittyi kireäm-
mäksi ja kaduilla kuului poliis-
ien ampumista yhä edelleenkin.
Havainnotajat odottivat päät-
tävää poliittisten tapausten ke-
hittymistä Ferraran saavuttua
tänään illanlupauksella.
Valtiotsihteeriä hän joutu-
i väliaikaiseksi presidentiksi, si-
inä tapauksessa, että presidentti
Machado noudattaisi useiden
kannattamien esitystä ja pyytäisi
si kongressilta loma. Mutta
koska Ferraran, joka on Macha-
don seuraaja, valtaan astumi-
nen ei vallankumouksen uhkaa
poistaisi, oletettiin asiantun-
teissa piireissä, että jos Machado
aikoo erota, niin Ferrara eroaa
ensin ja joku toinen poliitikko,
mahdollisesti Carlos Manuel
Cespedes, entinen Cuban lähet-
tilias Meksikossa, nimitetään
valtiotsihteeriksi. Hän tulisi sil-
loin väliaikaiseksi presidentiksi
jos Machado eroaisi.
Tätä suunnitelmaa ei voida to-
teuttaa ilman Ferraran mukana
oloa.
Julkisesti presidentti Macha-
do tänään oli sillä kannalla, et-
tä hän ei eroa. Hän alkoi vasta-
hyökkäyksen radiolla, hyökäten
Yhdysvaltain toimintaa vastaan.
Radiosanomissa kehoitettiin cu-
balaisia vastustamaan "Yhdys-
valtain interventiota".
Eilintarvevarastot Havanas-
sa vähenevät nopeaan. Maidonja-
kela on pysähtynyt; lihavaras-
tot ovat yleensä lopussa ja tuo-
reita kasviksia ei ole saatavissa.
Revolverin, kiväärien ja kone-
kiväärien laukomiset kaduilla,
yön aikana, sekä radiopropaga-
nda jossa hyökättiin Yhdys-
valtain lähettilästä Sumner Wel-
lesin vastaan, osoittivat kriisin
kehittymistä, mikä alkoi viikko
takaperin, omniubussien ajajan
lakolla, mikä oli suunnattu ve-
roista vastaan.
Viime yönä murhattiin 4 po-
liisia, mahdollisesti kostoksi sii-
tä kun 20 ihmistä menetti hen-
kensä poliisien ampuessa maa-
nainta väkijoukkoon, mikä
presidentin palatsin edustalle o-
li kerääntynyt.

Arvostele Wellesin esitystä.

(Sähkösanoma)
Miami, Fla., elok. 9 p.— Ken-
raali Orestes Ferrara, Cuban
valtiotsihteeri, leimasi Yhdysval-
tain lähettilään, Sumner Wel-
lesin, esityksen että Cuban pre-
sidentti Machado virastaan ero-
aisi, "hassunkuriseksi muodista
pois joutuneen diplomatian il-
moksi".

Ostajille an- ne- taan ohjeita

Washington, elok. 9 p.— Miss
Mary Hughes ilmoitti eilen, että
jokaisessa valtiossa on järjestet-
ty osasto koko maata käsittä-
västä järjestöstä, jonka jäsenet
tulevat vieraillemaan jokaisessa
kodissa ja kehoittamaan perheen
emäntä ja palkan ansaitsejoita
antamaan kannatustensa ainoas-
taan niille kauppoille joissa Niran
posterit on julkipantuna.

Kieltolakisia- miesten virka- kausi päättynyt

Washington, elok. 9 p.— Kai-
kille kieltolakisviraston palveluk-
sessa oleville ilmoitettiin eilen,
että heidän työnsä päättyy tä-
nään.
Kieltolakitöimistö lakkaa ole-
masta tänään ja sen tehtävät
jakautuvat toisille virastoille.
Näiden palvelukseen, kieltolaki-
asioita varten, pääsee ehkä 1-
200 entistä kieltolakisvirkailijaa,
niistä 1,800 jotka työstään nyt
eroitetaan.

KAPITALIS- MIN ON PAKKO MUKAUTUA

Sen täytynee hyvinkin
pian omaksua Marxin
teorioita.

New York, elok. 9 p.— Luen-
nossaan Columbian yliopiston
kesäkurssilla eilen selitti pro-
fessori Carl Becker, Cornellin
yliopistosta, että kapitalismi to-
dennäköisesti pikapuoliin on pa-
koitettu omaksumaan Marxin
teorian, jonka mukaan yhteis-
kunnalliset muutokset johtuvat
taloudellisesta luokkataistelusta.
Tämän teorian se täytyy o-
maksua, estääkseen kilpailujär-
jestelmän kokonaan häviämäs-
tä itseään.
Professori Beckerin käsityk-
sen mukaan voidaan muutokset
amerikalaisessa taloudellisessa
ja teollisessa yhteiskunnassa
saada aikaan, ja ne saadaan ai-
kaan, ilman väkivaltaista vallan
kumousta, tai diktatuuria, sekä
ilman puhevapauden rajoittamis-
ta.
"On vieläkin mahdollista, että
tämän maan kapitalistinen jär-
jestelmä taloudellisen välttämät-
tömyyden ja yleisen tyytymät-
tömyyden pakottamana, rauhal-
lisella, perustuslaillisella tavalla
voidaan riittävässä määrin muut-
taa yhtenäiseksi ja suunnitelluk-
si taloudelliseksi järjestelmäksi",
joka ei suinkaan ole mikään uto-
pia, mutta aivan säädyllyisesti
toimiva järjestelmä.
Säädyllyisesti toimiva järjestel-
mä mikä meidän traditiionaali-
sen keskustelu- ja arvosteluvap-
pautemme säilyttää on minua
käsitykseni mukaan pitemmän
päälle parempi kuin mikään sel-
lainen järjestelmä, joka voidaan
saada aikaan sellaisiin pakkoke-
toihin joita käyttävät kommunistit
Venäjällä ja fascistit Itali-
assa, puhumattakaan minkään-
laisesta utopiasta mikä saattaa
kehittyä niistä alkuperäisistä
raakuuksista ja siitä lapsen älyk-
kydestä mikä Saksan tällä kertaa
on saattanut kaikista misen
tavimmaksi näytelmäksi meidän
aikamme.

Norrisin patoa aiotaan raken- taa eri tavalla

Knoxville, Tenn., elok. 9 p.—
Tri Arthur E. Morgan, Tennes-
see Valley Authorityn, joka Nor-
ris patoa joutuu rakennutta-
maan, puheenjohtaja ilmoitti ei-
len, että tätä patoa rakennet-
taissa tulevat työläiset olemaan
patotöissä kolme päivää viikos-
sa ja lopun ajan he saavat har-
rastaa maanviljelystä. Täten voi-
daan työn varustaa kaksi kertaa
niin suurelle työläisryhmäl-
le kuin muuten tässä työs-
sä tarvittaisiin ja samalla työ-
läiset voivat itselleen varustaa
maantuotteita, lukuunottamatta
viljaa ja maissia.
Työt teetetään päiväpalkalla,
ilman urakoitsijoita.

Sähkökysymystä aletaan tutkia

Washington, elok. 9 p.— Ka-
binetin neuvontatoimikunta hy-
väksyi eilen päätöksen, jonka
mukaan liittovaltain voimakas-
missioni tulee saamaan käytettä-
väkseen \$400,000, jolla summalla
on toimitettava perusteellinen
tutkimus mahdollisuuksista ke-
hittää kansallinen vesivoima-
suunnitelma, sekä mahdollisuuksista
johtaa sähköä pitempien
matkojen päähän.
Tämän tutkimuksen valtuutti
senaatti viime istutuskautellaan,
senaattori Costiganin esitykses-
tä.

Villayhtiön ansiot

(Sähkösanoma)
Boston, elok. 9 p.— Ameri-
can Woolen Co., alayhtiöinen,
lukuunottamatta Textile Realty
Co:a, ilmoitti tänään saaneensa
puhdasta voittoa tämän vuoden
ensimmäisellä puoliskolla yhtiö-
nsä \$197,701. Viime vuonna
ensi vuosipuoliskolla yhtiö tuoti-
tti tappiota \$6,810,561.

HIILENKAIVAJAIN TYÖ- JA PALKKARII- TAA ALETTU TUTKIA

Kuulustelu pehmeän hiilen kaivoksilla sovellu-
tettavasta koodista pantu alulle.

(Sähkösanoma).
Pittsburgh, Pa., elok. 9 p.—
Työnantajien ja työläisten välis-
ten erimielisyyksien sovitte-
lu pehmeän hiilen kaivoksilla sekä
kuulustelu tuolla teollisuusalailla
sovellettavan säännösten eli
koodin laatimisesta oli käynnissä
tänään.

Pehmeän hiilen kaivoksilla
Pennsylvaniassa on viimeaikoina
vallinnut vakavia työriitoja, jo-
ka ovat aiheuttaneet lakkoja.
Nyt käynnissä olevien neuvottelu-
jen odotetaan johtavan sopimuk-
seen, joka ainakin osapuolien
tyytyttää sekä kaivosisäntiä että
työläisiä.
Amerikan Työväenliiton pre-
sidentti William Green on jul-
kaissut työnantajille varoituk-
sen, että liitto tulee ulottamaan
järjestönsä kaikkialle, missä se
on suinkin mahdollista, ja että
työläisten järjestymisoikeudesta,
mikä on vakuutettu kansallises-
sa elvytyslaissa, tullaan pitämään
kiinni.

SKANDAALI KANSASIN VARO- JEN HOIDOSSA

Sotaväki miehittänyt ra-
hastonhoitajan viras-
ton.

(Sähkösanoma)
Topeka, Kansas, elok. 9 p.—
Kuvernööri Alfred Landon tä-
nään määräsi valtion milisin
miehittämään valtion rahaston-
hoitajan T. B. Boydin viraston
sen jälkeen, kun rahastonhoi-
tajan holvesta löydettiin yli \$600-
000 arvosta väärennetyjä bonde-
ja.

Arizona äänes- tänyt kielto- lakia vastaan

Ensi tulokset osoittavat märkin
voittaneen suhdeluva 3:1.

Phoenix, Ariz., elok. 9 p.—
Yhdysvaltain perustuslain 18:n
lisäyksen peruuttaminen il-
misesti tuli hyväksytyksi Arizo-
nassa eilen toimitetussa äänes-
tyksessä.
Ensi tuloksista päättäneen kumo-
amisen kannattajat ovat saaneet
kolme ääntä kieltoain kannatta-
jien jokaista yhtä ääntä vastaan.
"Kui-vien" kerrotaan väittävän,
että äänestyksen valmistelussa
on tapahtunut joitakin lakivirhei-
tä ja suunniteltavasi asiaa vie-
mistä valtion korkeimpaan oikeu-
teen estääkseen Arizonan äänes-
tyksen tulokset joutumasta "mär-
kien" hyväksi.

Vaativat säännös- tön noudattamista

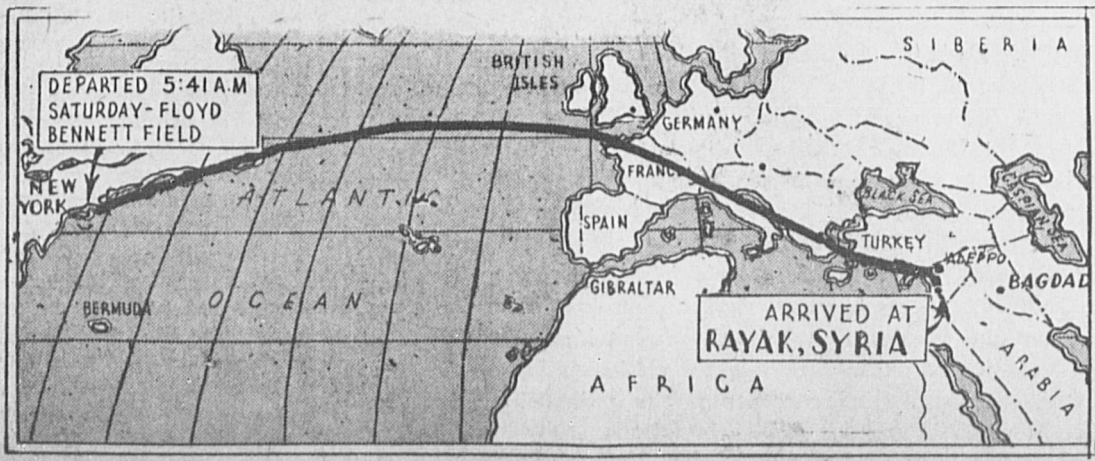
Braintree, Mass., elok. 8 p.—
Braintreen kenkäyhtiön tehtaalla
lakkokuituvat työläiset eilen, sen-
taka, että tehtaan johto ei hy-
väksynyt kenkäteollisuuden tu-
tustossääntöä, vaikka Niran mer-
ki edellisenä päivänä tehtaalla
julkapanttiin.
Työläiset kertoivat, että teh-
taalla on maksettu niinkin pien-
tä palkkaa kun \$2.81 viikossa yh-
delle työlle ja muutamiin mies-
ten viikkopalkka on supistunut
kahdeksaan dollariin viikossa.

Stalin Karjalassa

Moskova, heinäk. 26 p.—
Stalin ja Voroshilov ovat käy-
neet tarkastamassa äskettäin
valmistunutta Vienanmeren—
Suomenlahden kanavaa. Matka
tehtiin Pietarista Murmanskiiin.
Stalin ja Voroshilov tutustu-
vat kanavaliikenteeseen ja vesi-
teknisiin laitteisiin sekä Mur-
manskin satamaloihin. Paluu
Moskovaan tapahtui keskiviik-
kona.

ILMATIETOJA

Kaurista ja kylmää tänä-
il-tana. Torstaina kaunista.

ENNATYSLENTAJAIN REITTI. Rossin ja Odosin reitti matkallaan New Yorkista Rayakiin, Syriassa, jonka matkan he suorittivat 55 tunnissa ja 29 minuutissa.

TOIMITUKSEN OSASTO

TOIMITUS
YRJO MÄKELÄ, OSKARI TOKOI, A. E. USENIUS,
HENRY PURANEN, L. MOILANEN.

«Heite aljotut kirjoitukset ja toimitukselle kuuluvat kirjeet ovat lähetettävä osastoille: Raivaajan toimitus, Box 600, Fitchburg, Mass. Telef. 331

Päivänkatsaus

VEROMYYNNIT LISÄÄNTYVÄT

Tämän kuun kuluessa kuntien verottajat taas julkaisevat luetteloita niistä veronalaisista kiinteistöistä, joiden puolesta ei ole veroa maksettua ja jotka tullaan verottajan toimesta myymään ellei veroa määräpäivään mennessä makseta.

Niistä muutamiin kuntien luetteloista, jotka on jo sanomalehdissä julkaistu, on selvinyt se tosi asia, että nämä luettelot myytävien omaisuuksien lukuun sekä veromääräin nähden ovat paljon jatkuneet sitte viime vuoden. Springfieldin Republican julkaisi viime maanantaina luettelon Springfieldissä myytäväksi tarjottavista omaisuuksista ja oli se pisin kuin koskaan ennen. Kokonaista viisitoista lehden sivua lyhyttä ja tiheää painettua ilmoituksia käsitti enemmän kuin kolmetuhatta veroista myytävää kiinteistöä. Maksamattomat verot vaihtelivat 95 sentistä \$30,000, yhteensä yli puolen miljoonaa dollaria. Ja nämä maksumattomat verot eivät ole tänä vuonna maksettavaksi langenneita veroja vaan viime vuonna ja sitä vanhempia. Arvioiden mukaan noin neljäsosa veroista odotetaan tulevan maksetuksi ennen myyntipäivää, mutta kolme neljäsosa luullaan menevän vasaran alle. Ja kun tämä tapahtuu Springfieldissä, joka ei suinkaan ole vaikeimmassa asemassa, niin mitä tapahtuukaan sellaisissa kaupungeissa, joissa tilanne on paljon pahempi.

Lehti, joka tämän luettelon julkaisee, omasta puolestaan sanoo, että tämä veromyyntien lisääntyminen vaikeuttaa kuntien luottoon. Kuten aikaisemmin on jo kerrottu, on valtio oikeutettu lainaamaan kunnille verotaitteita vastaan, että valtiosta yhteensä kymmenen miljoonaa dollaria. Kun nämä verotaitteet jätetään joutuvat pakko-ostokäytännöllä myytäväksi ei tällaisia vakuuksia vastaan lainoja myönnetä eikä voida ottaa. Ja kaikki tämä tapahtuu aikana, jolloin taloudellinen elpyminen pitäisi tapahtua ja hyvinvointi olla palautumassa.

VOITTO ENNEN KAIKKEA

Päiväpäivästä kasaantuu todistuksia siitä kuinka vaikeaa ja mahdollista on rakentaa suunnitelmataloutta individualismin, liikekilpailun ja anastushalun perustuksella niiden viranomaisen suureksi suruksi, jotka ovat ryhtyneet tällaisista jättiläistyötä suorittamaan. Herrat kapitalistit tahtovat säilyttää voitot taloudellisen toimimisen lykkäytymisen hinnallakin. On totta, että heille luovuttin voittoa, mutta hallitus odotti niiden seuraavan, eikä edelläkävään, työläisten työhön pääsyä ja ostovoiman kohoamista. Kun inflationsi välttämättömyyden pakosta oli alentava dollarin ostovoimaa ja hinnat siitä johtuen tulivat nousumaan, itsestään selvänä pidettiin, että ihmisille on maksettava suhteellisesti enemmän dollareita, että voivat ostaa edes sen vähän mitä ovat tähän saakka ostaneet — puhumattakaan ostojensa lisäämisestä siinä määrässä, että siitä olisi hyvinvointi seurauksena. Kaiken tämän presidentti Roosevelt selitti maan teollisuuden harjoittajille ja teollisuuden elvytyslaki hyväksyttiin yksinomaan tarkoituksella saattaa työläisiä työhön palkoilla, joilla voidaan ostaa tuotteita niin paljon, että niiden tuottajat ja jakajat lopulta saavat niistä voittoa. Useimmat teollisuuden harjoittajat näyttivät käsittävän tämän yksinkertaisen järjelyn. He sanoivat: "Kyllä, me haluamme ottaa enemmän työläisiä työhön ja me tiedämme, että palkkojen on noustava ja me olemme kovin iloisia jos presidentti saa jokaisen noudattamaan samoja sääntöjä — maksamaan samanlaisia palkkaa ja teettämään yhtä pitkää työpäivää." Se on hyvä ajatus, että hallitus käyttää \$3,300,000,000 yleisiin töihin varsinkin jos työt annetaan yksityisille suoritettavaksi.

Ja niinpä siis luottamus nopeasti lisääntyi ja synnytti laajalle levinnyttä toimintaa. Osakkeiden hinnat alkoivat nousta. Tuotanto lisääntyi. Joka päivä ilmaantui lehtiin uutisia miesten työhön pääsystä, tehtaiden käynnistymisestä ja palkankorotuksista. Ja hinnat alkoivat nousta. Kesäkuun 10 päivästä heinäkuun 8 päivään tukkukaupahinnat kohosivat 5 prosentilla. Kesäkuussa ne olivat nousseet kolmella ja puolella prosentilla osittain ensimmäisen kerran vuoden 1929 jälkeen kohoamista edelliseen kuuhauteen verrattuna. Dunin indeksinumerot osoittivat heinäkuun ensimmäisenä päivänä hintojen olevan 19,0 prosenttia yläpuolella sen tason, millä ne olivat vastaavana aikana edellisenä vuotena.

Mutta sillävälin toinen luottamus sivistuote alkoi ilmaantua. Toipumisasteella pääsyt teollisuus menetti paljon aikaisemmasta valmiudesta alustua siihen hoitoon, jota hallitus sille hallituksen kontrollin alaisena määräs. Useat suuret teollisuudet esittivät tuotantosääntöjä heti ja yksi niistä puuvillateollisuutta koskeva hyväksyttiin. Mutta toiset vastustelivat ja samalla aikaa täyttivät varastonsa alhaisilla kustannuksilla tuotetuilla tuotteilla toivoen tilauksia korkeilla hinnoilla myöhemmin. Epäilemättä useimmat näistä teollisuuslaskivat elvytyslain seurausten — korkeampien palkkojen ja uusien työpaikkojen aukeamisen — tuovan nuo tilaukset. Mutta yksilöinä, jälleen hyvin jähmeinä, ne päättivät voittaa kaikki ne edut mitä voivat lykkäämällä omien kustannustensa kohoamista ja muuttamalla sen rahaksi sitten kun teollisuus kokonaisuudessaan on lisännyt ostovoimaa. Tämä näyttää paheksuttavalta, mutta business is business. Heittäköön se, joka vieläkin toivoo kapitalismin uudelleen syntymistä, ensimmäisen kiven.

Itseasiassa tuo kivi on jo heitetty. Hintojen kohoamisen, tuotannon lisääntymisen ja tydyttävien tuotantosääntöjen aikaansaamisen viipymisen synnyttämä kriisi tuli niin akuutiksi, että jokainen jollakin tavalla teollisuuden elvytyksen kanssa kosketuksissa oleva hallituksen jäsen on iskenyt toipumisen saboteraajia. Kenraali Johnson on kuvannut tilanteen pelottavaksi ja vakuuttaa nähneensä tukkuhintojen kohoamisen joissakin tapauksissa 60 prosentista aina 130 prosenttiin asti. Samassa äänilajissa työsihteeri Frances Perkins on puhunut siitä vaarasta, mikä piilee siinä, että yritetään tuottaa mahdollisimman paljon ennen kun alin palkka ja työpäivä on määrätty tuotantosääntöillä. Tuloksena näistä hälytyksistä oli avoin tuotantosääntö, joka äskettäin julkaistiin — yksityisen teollisuuden harjoittajan ja presidentin välinen sopimus, millä silloite-

Suomen työväenluokan palkkakurjuus virallisten asiakirjain valossa

(Jatkoo)

2. Varojen osoittaminen työttömyyden lieventämiseen

Kun pula-aika ja sen seurauksena, työttömyys, alkoivat yhä huolestuttavampana esiintyä yhteiskunnassa, katsoi hallitus v. 1931 olevan syytä asettaa erikoislautakunnan, jonka puheenjohtajaksi määrättiin tohtori Hynninen, tutkimaan työttömyystilaa maassa ja esittämään keinoja sen lievittämiseksi. Lautakunta, johon osallistuivat myöskin sosiaalidemokraatit, antoi sitten perinpohjaisen tutkimuksensa tuloksena hallitukselle ehdotuksia esittämällä m. m., että hallitus hankkisi 500 miljoonan markan lainan, joka käytettäisiin ylimääräisten, s. o. varoitiden teettämiseksi vuoden 1932 loppupuolella ja seuraavana vuonna. Samalla se esitti suunnitelman niistä töistä, jotka näin hankituilla varoilla olisi teetettävä. Sunnailen hallitus kuitenkin eduskunnalle antamassaan esityksessä ehdotti, että lautakunnan ehdottama 500 miljoonaa supistettaisiin 350 mil-

joonaksi markaksi. Samalla se oli muuttanut sitä työsuunnitelmaa, jonka asiantuntijalautakunta oli laatinut.

Asia joutui eduskunnan käsittelyksi syysk. 9 p:nä 1932. Asian johdosta syntyneessä lähetekeskustelussa kulkulaitosministeri Niukkanen myönsi kyllä sen suuren hädän, jonka työttömyys on maassa aiheuttanut, mutta siitä huolimatta ei hän katsonut olevan tarpeellista 500 miljoonan markan varaamisen, vaan piti 350 miljoonaa riittävänä, koska muka ei ole tietoa, millä laisiksi työmarkkinat seuraavana vuonna kehittyvät. Myöskin valtiovarainministeri Järvinen piti 350 miljoonaa riittävänä, perustellen sitäpaitsi kantaansa sillä, että sanottu summa on helppo saada kokoon kuin 500 miljoonaa.

Sosiaalidemokraattien taholta huomautettiin m. m., että asiantuntijalautakunnan käsityksen mukaan tarvitaan työttömyyden torjumiseen sen ehdottama 500 milj. markkaa, ja sekin sillä edellytyksellä, että seuraavan vuoden budjettiin otetaan ainakin

sama määrä varsinaisia työmiä-
rähöja kuin oli v. n 1932 meno-
arviossa. Hallitus on kuitenkin
supistanut varsinaisia työmiä-
rähöja 53 miljoonalla markalla,
samalla kuin se on lautakun-
nan esityksestä pyyhkäissyt
pois 150 milj. markkaa. Työttö-
myyden lieventämiseen ajatel-
luissa summassa on siis ei vä-
hempiä kuin yli 200 miljoonaa
vajaas. Hallitus perustelee yn-
seyttään työttömyyshätäa koh-
taan sillä, etteivät valtion varat
muka salli suurempia sijoituksia
sanottuun tarkoitukseen. Jos
kuitenkin olisi halua ja mene-
teläisiin tarkoituksenmukaisesti,
niin tuo 200 miljoonaa saattai-
sin helposti kokoon. Sotilas-
menoissa voitaisiin säästää ai-
nakin 100 miljoonaa ja kun omai-
suusveroa korjotettaisiin, niin
saataisiin helposti kokoon toi-
nen 100 miljoonaa.

Asia joutui kolmanteen käsit-
telyyn 20 p:nä syysk. 1932, jol-
loin hallitus sai tahtonsa läp-
työttömyyshädän lieventämistä
varten annettiin hallitukselle
oikeus vain 350 miljoonaa koti-
maisen lainan ottamiseen.

JUTUSTELUA

Miten maanvaiva kään- netään hyödyksi

Heinäsiirakat ovat olleet yhtenä maan
vaivana ainakin niin kauan kuin ihmi-
nen on tämän maanmaaran päällä tal-
lannut ja yrittänyt valloittaa sitä vil-
jelykselle. Mutta nyt vasta saapuu tie-
to New Mexicosta, että ihminen siellä
on onnistunut käyttämään tätä maan-
vaivaa hyödyksi ja voitoksi. Siellä ni-
mittäin ilmoitetaan, että heinäsiirakat
Navajo indianien reservaatilla alkoi
tehda tuhoisaa jälkeä. Mutta re-
servaation johtaja Robert Peckner nyt
ilmoittaa, että uhkaava tuho on kää-
netty hyödyksi. Hän sanoo kuulleensa
tarun suudeksi, joka meni uutisviljel-
jän ovelle ja seuraavana päivänä uu-
tisviljelijä tuli ulos uudestaan turk-
usta. Mutta Navajo indianit ovat suoritu-
neet vieläkin paremmin. Kun näitä
tuhoalaisia ilmaantui, tilattiin 1200
nuorta kalkkuna ja vietiin ne sinne,
missä siirakparvet liikkuvat. Nämä
kalkkunat pian pistivät siirakat poskeen-
sa ja voivat hyvin. Kun heinäsiirak-
parvia ilmaantui muualla, vietiin kalk-
kunapari perässä. Ja kalkkunat kas-
voivat ja lihoivat. Jos hän olisi käy-
tänyt sen \$14,000, jonka hallitus myönsi
heinäsiirakkojen myrkyttämiseen, kuten
hallitus käski, olisivat rahat nyt men-
neet ja heinäsiirakat kenties olisivat
vielä jäljellä. Mutta kun hän niillä ra-
hoilla osti nuoria kalkkunoita aj syötti
niillä heinäsiirakkeita hänellä on nyt 1200
lihavaa ja suurta kalkkunaa, joista hän
toivoo saavansa kaksikertaa sen sum-
man kuin ne maksivat ja heinäsiirakat
hävisivät. Ainoa toivo ja rukous Na-
vajo indianien keskuudessa nyt onkin,
että jumala lähettäisi tarpeeksi heinä-
siirakkoja niin kalkkunan kasvatus me-

nestyisi hyvin ja ihmisetkin sen kautta
rikastuisivat.

Hitler olisi mielellään kenraali

Berlinistä ilmoitetaan, että Hitler
kesäkuussa yritti saada itselleen ken-
raalin arvon armeijassa. Yhteysmiehe-
nä hänen ja puolustusjoukkojen upseeri-
ren välillä on ollut "kansallissosialisti",
prinssi August Wilhelm. Tarkoitus oli,
että Hindenburg olisi hänelle antanut
kenraalin arvonimen ja oikeuden käy-
ttää virkapukua. Nimitys taas olisi ta-
pahtunut "kansan nimissä" ja "upseeri-
pennistä". Hanke kuitenkin ei
mennyt, sillä kenraalit asettuivat
poikkeuksiin. Nimityspäiväksi oli tar-
koitettu elokuun 1 päivää, jolloin tästä
puolin aina vietetään "sotilaan päi-
vää".

Muutenkin ovat sotilashenkilöt vast-
ustaneet Hitlerin alkeita. Niinpä hän
suunnitteli natsineuvoston perustamis-
ta herättäneen näytelmän. Kenraali sa-
noivat, että ei. Muuten tuntuu Rans-
kan lehdillä olevan hyviä tietoja Sak-
san salaisesta varustautumisesta.

Miksi Connelly ei pääs- syt Neuvostolaan?

Sanomalehdet ovat kertonet, että
tunnettu näytelmäkirjailija Marc
Connelly, joka on kirjoittanut huumio-
ita herättäneen näytelmän "Jumalan
vihreät laumet", ei ole laskettu Ven-
näjälle. Kieillon syysk. kirjailija itse
on arvellut sitä, että hänen näytelmänsä
olisi liian uskonnollinen. Suomessa
taas pidettiin sitä pakanallisena ja
"kansanliike" uhkasi kapinalla, jos si-
tä siellä yritettäisiin esittää. Ruotsin
Social-Demokraten on kirjailijaa haas-

telut, jolloin tämä lausui m. m. seu-
raavaa:

— Miksi kaikkien Jumalan vihreitten
niityjen nimessä on neuvostohallitus
kieltänyt minulta maahanluluvaa?
Se on enemmän kuin jaksan käsittää.

Kirjailija Marc Connelly seloo mat-
kalaukkuunsa rovanassa kansa Visbyn
laiturilla ja katselee kuinka "Kungs-
holm" kokka käännytty Leningrad pää
määränsä. Kaksi tuntia ennen lai-
van lähtöä saapui radosanoma, jossa
ilmoitettiin että Connellyltä ja hänen
vaimoltaan sek änelljältä muulta ame-
rikalaiselta oli kielletty pääsy Neuvos-
toilleen. Kirjailija oli kaupunginho-
lton puutarhaansa saadessaan tiedon
tämästä ja kiirehti laivaan sekä ehti sa-
da maihin osan vaimonsa ja omista ta-
varoistaan.

Olen tästä sähkösanomasta yhtä
hämmentynyt kuin silloin, jonka viime
syksynä sain vastaanottaa herra Wet-
tergreniltä, joka ilmoitti näytelmäni
saavuttaneen Tukholmassa suurta me-
nestystä. Eniten minua kuitenkin häi-
metytti se, että Ruotsissa eräät käsit-
telivät näytelmän uskonnollisten arvojen
pilkkaukseksi. Tendenssi—jos nyt
sellaista näytelmässä on—päävastoin
oli sellainen, että näytelmässä osoit-
tiin todella esiintyvän uskonnollisuut-
ta Amerikan neekerien lapsellisuutta ja
alkuperäisessä kristinuskossa. Mutta
ehkä venäläisillä on järkevämpi käsi-
ty "Jumalan vihreistä niityistä" kuin
niillä, ruotsalaisilla, jotka väittävät si-
tä uskonnonvastaiseksi. Ehkä minua
Venäjällä pidetään uskonnon agitaat-
torina ja sen vuoksi kielletty maahan-
pääsy.

Mutta minä kaiketi saan tyytyä
kohtalooni. Mitään muuta arvokasta
oppaiden ja tekan miesten valvoma
uomaalainen ei saa Venäjällä nähdä
kun Potemkinin kullissa ja hyviä te-
atteria. Oisi ollut hauskaa saada la-
hemmin nähdä venäläistä teatteria. Li-
säksi olen toivonut saavani tavata hei-
dän suurta kirjailijansa ja ohjaajaa
sa Elsensteinin. Opin hänet tunte-
maan Meksiko Cityssä ja olin aikoon
esittää hänellä yhteistyötoimintaa, jota
olisoin voinut valvoma venäläisten kirjal-
lijain kirjallisuus oikeus Yhdysvallois-
sa. Elsenstein on nimittäin Venäjän
kirjallisuuden puheenjohtaja ja minä
itse vastaavan amerikalaisen liiton va-
rapuheenjohtaja. Mutta ehkä se sit-
tenkin järjestyy.

— Miten nykyisin on laita "Juma-
lan vihreiden niityjen?"

— Kiitos, hyvin. Amerikalainen ylei-
sö on siihen edelleenkin kiintynyt. Sa-
mia henkilöitä on sitä esittänyt nyt
yli tuhannen kertaa. Uomaalla se
vasta on saavuttanut menestystä Ruot-
sissa siitä yksinkertaisesta syytä, et-
tei sitä ole muualla esitetty. Kahdes-
sa Skandinavian maassa (Toinen näis-
tä on Suomi), ihme kyllä, uskonnol-
lilaista yleistä ei ole uskallettu sitä esi-
tää, ja Englannissa, Ranskassa ja Sak-
sassa en halua sitä esitettävän koti-
maisin voimin. Minulla nimittäin on
aikomuksena välttellen tuoda Euro-
paan se alto neekerijoukko, joka näy-
telmää on Amerikassa esittänyt. Ken
on nähnyt todellisen neekerien näy-
telmää esittävän, täytyy olla mitä tyy-
minmään, jos hän välttää näytelmää
uskonnon pilkkaukseksi.

Nykyisin valmistelen uutta näy-
telmää, joka myöskin on toisen kirjal-
ijan teoksen dramatisointia. "Juma-
lan vihreät niityt", mitä selkkaa ei kal-
yleisesti tiedetä, rakentuvat nielt Brad-
ferdin etelävaltioita käsittelevään ker-
tomuskokoelmaan. Uuden näytelmä-
ni nimestä ei kuitenkaan vielä ole la-
hemmin tietoa.

Asian käsittelyn yhteydessä
ehdotti ed. Helo,
että eduskunta katsoo tar-
peelliseksi lausua, että palkat
suunnitelluissa töissä pitäisi
olla niin korkeat, ettei kun-
tien tarvitse avustaa valtion
toissa olevia,
mutta tuli tämä ehdotus hylä-
tyksi avoimessa äänestyksessä
95 äänellä 81 vastaan.

3. Työläisten palkkataso

Kun ympäri maan kuului va-
lituksia siitä, että valtion vara-
toissa, jona vakinaisissakin töis-
sä, palkat ovat niin alaiset, et-
teivät työläiset tule niillä miten-
kään toimeen, vaan on heidän
useissa tapauksissa turvautu-
tava köyhäinhoidon apuun, teh-
tiin sos.-dem. eduskuntaryhmän
taholta välikysymys asiasta. Vä-
likysymyksen perusteluissa mai-
nitaan m. m. seuraavaa:

Varatyöpaikkajärjestelmä on
vaikuttanut yleiseen palkkata-
son alenemiseen. Valtioneuvos-
ton 247.31. vahvistamien ohjei-
den mukaan on varatyöpaikka
määrättävä siten, että sen tulee
olla keskimäärin 20 pros. alempi
paikkakunnalla yleensä suorit-
tavaa sekatyöläisen palkkaa, kui-
tenkin niin, että se, paikallisista
oloista riippuen, voi poiketa 10
prosenttia suuntaan tai toiseen.
Tästä on seurannut yleinen palk-
kojen lasku. Varatyöpaikkojen
tulua käytäntöön alkoivat ni-
mittäin yksityisetkin työnanta-
jat alentaa palkkoja. Siitä taas
vuorostaan seurasi, että vara-
työpaikkojenkin uusi järjestely,
annettujen ohjeiden mukaan,
täytyi toimittaa, koska sanottu-
jen ohjeiden mukaan varatyö-
paikkojen tuli olla vapaille työ-
markkinoilla maksettavia palk-
koja 20 pros. alemmat. Tulos
tästä on ollut että köyhäinhoi-
don täytyi ottaa huoltaukseen
alipalkatut varatyöläiset. Valtio-
nen vakinaisissaakin töissä ei-
vät palkat ole juuri varatyöpaik-
koja paremmat.

Palkkakurjuudesta mainitaan
muutamia esimerkkejä. Niiden
mukaan ovat varatyöpaikat ol-
leet maaseudulla 2 mk. ja kau-
pungeissa 2.50 tunnilla, eli siis
8-tuntiselta työpäivältä 16—20
markkaa. Näitäkin pienemmi-
ä palkkoja voidaan mainita ei-
simerkkeinä. Niinpä Helsingin-
Turun rannikkoradan oikeas-
mistöissä maksetaan 10—15
markkaa päivältä. Tampereen
letokentän rakennustöissä sa-
vat miehet jopa vain 1.40 tun-
nilla. Harjussa ovat palkat
maantietöissä 10—15 markkaa
ja Loviisan lähellä olevalla
maantietöyömaalla vain 10 mk.
päivältä.

Välikysymys päättyi seura-
viin kysymyksiin:
Onko hallituksen tiedossa,
että valtion varsinaisissa ja
varsinakin varatoissa makse-
tavan sellaisia luonnottoman al-
haisia palkkoja, että työnteki-
jään on pakko toimeentulak-
seen turvautua köyhäinhoidon
apuun; sekä

mihin toimenpiteisiin halli-
tus on ryhtynyt tai aikoo ryh-
tyä tämän epäkohdan korjaa-
miseksi, sekä yleensä työttö-
myyden ja sen aiheuttaman
hän lieventämiseksi?

Välikysymyksen vastasi kul-
kulaitosministeri Niukkanen
huhtik. 26 p:nä 1932. Vaikka-
kin hän myönsi, että palkat e-
räässä tapauksissa ovat jääneet
pieniksi ja että joissakin ta-
pauksissa on työläisten ollut
pakko turvautua köyhäinhoidon
apuun, niin piti hän silti palkko-
ja kohtuullisina. Muunlainen
palkkapolitiikka ei hänen mie-
lellään ole mahdollinenkaan, jo-
tapaisi valtiolla ei ole mahdol-
lisuusia tehokkaampaan toi-
mintaan työttömyyden helpoi-
tamiseksi. Hän väitti etteivät
välikysymyksessä esitetyt nu-
merot palkoista pidä paikkaan-
sa. Palkat ovat hänen selityk-
sensä mukaan olleet maaseudul-
la 20—18 markan ja kaupun-
geissa 22.87—30.08 välillä. Myö-
si, että metsähallituksen töissä
olivat palkat olleet n. 15 mk. päi-
vältä, mutta että sittemmin ne
vapautettiin varatyösuunnostel-
ystä, jonka jälkeen palkat ovat
nousseet. Työttömien luvun il-
moitti ministeri olleen maalii-
kuussa 1932 90,489, joista val-
tion ja kuntain varatoissa 40,309
ja ilman työtä 50,180.

Vastauksen johdosta synty-
neessä keskustelussa huomau-
tettiin sosiaalidemokraattien ta-
holta (Helo), ettei nyt enään,
kuten ennen voida puhua työt-
tömyydestä vain vähäpätöisenä
ilmiönä. On siirretty konjunk-
tuuri-työttömyyteen, jonka ve-
roista ei ole maassamme ennen
nähty. Hallitus kuitenkin nä-
kyy olevan työttömyyden toimen-
piteisiinä asian suhteen. Maas-
sa kuitenkin vallitsee suuri tyy-
tymättömyys tilanteen johdosta.
Työttömien joukossa ovat
ennakkakke kunnat, joiden ra-
situkseksi valtionkin varatyöläi-
set joutuvat.

Ministeri Niukkanen huomau-

tuksen johdosta, että on parem-
pi, että on suuri työttömyys-
määräraha kuin että varsinaiset
työmiäärärahat olisivat korkeat,
on osoitettava, miten tätä peri-
atetta on käytäntöön sovellet-
tu. Yksistään kulkulaitosminis-
terion työmiäärärahoja on v. 1930
alennettu, vuoteen 1932
verraten ainakin 225 miljoonalla
markalla. Toisaalta on työttö-
myysmäärärahoja lisätty vain
90 miljoonalla, joka ei siis vas-
taa puoltakaan siitä vähennyk-
sestä joka on tehty varsinaisen
työmiäärärahoin kohdalla.

Terve työttömyyspolitiikka
vaatii, että työttömyyskautena
olisi ensisijassa juuri valtion
pantava käyntiin yleisiä töitä,
koska yksityisten mahdollisuu-
det ovat rajoitetut. Meillä on
tapahtunut aivan päinvastoin:
valtio on supistanut yleisiä toi-
tään.

Tämä on siis se pulaojhelma,
jota valtio noudattaa palkkato-
läisiin nähden. Toisin sanoen:
se on antanut kiven leivän ase-
masta. Jos näin olisi menetely
velkaisin isäntiin nähden, olisi
se heidän keskuudessaan aiheut-
tanut voimakasta kihtymystä.

(Jatketaan)

Onaotteen asianomaiset toimiteljat
velvollisuus on esittää kaikki tässä
osastossa julkaistut tiedonantot osas-
ton ensimmäiselle kokoukselle. Jokai-
sen osaston jäsenen velvollisuus on vai-
voa, ettei tälle tehtävää laiminlyetä.

Sosialistipuolueen su- omalaisille jäsenille

(Puolueen kansallissihteeri on
juuri lähettänyt allaolevan kiert-
kirjeen puolueen paikallisosas-
toille. Suomalaisen Järjestön
toimeenpaneva komitea käsitteli
tätä kansainvälisen järjestön
jäsenmaksukysymystä viime ko-
kouksessaan ja hyväksyi osas-
toille lähetettäväksi kysymyk-
sessä olevia merkkejä myytä-
väksi. Niitä lähetetään keskus-
virastosta heti kun painossa o-
leva kiertokirje valmistuu että
se voidaan postittaa. — W. N.
Reivo.)

Sosialistipuolueen edustajat
kansainvälisen kongressiin o-
mat juuri lähössä matkalle. Tä-
mä konferenssi on yksi tärkeim-
piä mitä on pidetty sitte vuo-
den 1864 jolloin ensimmäinen
kansainvälinen perustettiin. An-
taessaan kutsun tämän kokouk-
sen pidolle, lausui kansainväli-
sen järjestön toimeenpaneva
komitea: "Tämä uusi tilanne
(seurauksena fasismin valtaan-
pääsystä Saksassa) tekee tar-
peelliseksi kansainvälisen työ-
väenliikkeen toiminta- ja menet-
telytapojen perinpohjaisen tar-
kastuksen."

Kokouksessa tullaan käsitte-
lemään kolme kysymysarjaa:

a) Menettelytavat joiden
kautta työväestö käy taistelu-
aan vallan saavuttamiseksi ny-
kyisten valtiollisten ja talou-
dellisten olojen vallitessa.

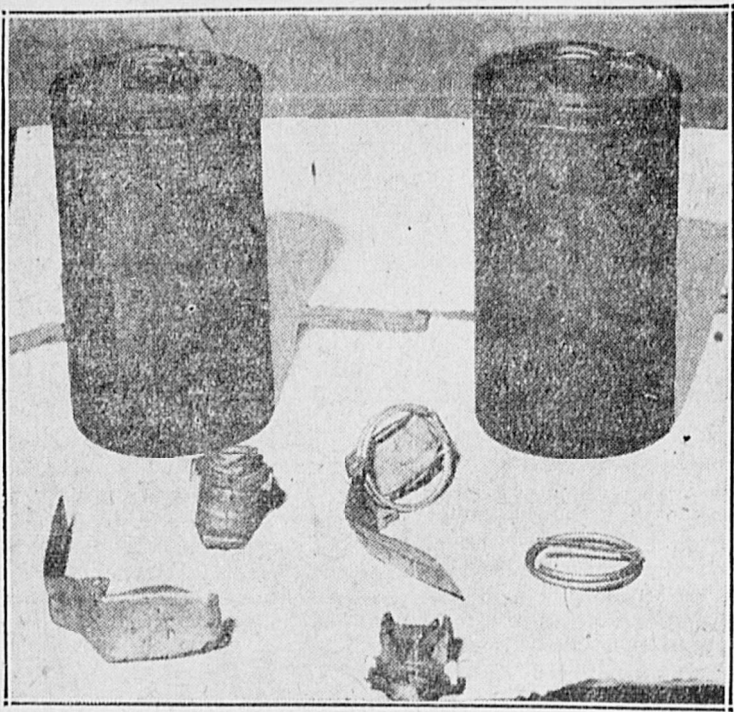
b) Miten voitaisiin saavuttaa
työväestön yhtenäisyys.

c) Työväenluokan tehtävä so-
dan sattuessa.

Amerikan sosialistipuolue oli
oikeutettu lähettämään kuusi e-
dustajaa, jotka kansallinen toi-
meenpaneva komitea valitsi. Ne
ovat Paul Blanchard, New Yorki-
stä; David Felix, Philadelphian
paikallisosaston sihteeri;
Maynard C. Krueger, Cook
kuntain (Chicago) paikalliso-
saston puheenjohtaja; Edward
Levinson, fasisminvastaisen lii-
ton sihteeri; entinen tuomari
Jacob Panken New Yorkista, ja
puolueen kansallissihteeri Clarence
Senior. Abraham Cahan, Jewish
Daily Forward lehden
päätoimittaja on varaedustaja.
Yllämainittuja kysymyksiä kä-
sittelevä päätöslauselmia otta-
vat edustajat mielihyvällä vas-
taan.

Jottei Amerikan sosialisti-
puolue olisi jälessä tässä taiste-
lussa fasismin ja uhkaavaa so-
dan vaaraa vastaan, kehoittaa
puolueen toimeenpaneva komi-
tee kaikkia puolueen jäseniä a-
vustamaan puolueen jäsenmak-
sujen maksamisessa kansainvä-
liselle järjestölle. Toimeenpane-
van komitean päätöksen nojal-
la lähetetään tämän kirjeen
mukana jokaiselle paikallisosas-
tole kirja vapaaehtoisia vero-
merkkejä kansainvälisen järjes-
tön verojen maksamiseksi. Näi-
tä merkkejä myydään puolueen
jäsenille 25 sentin hinnasta. Tä-
mä on vapaaehtoinen veromerk-
ki, mutta koska kaikki sosialis-
tit ovat internationalisteja, tuli-
si jokaisen tuntea persoonalli-
seksi velvollisuudekseen ostaa
ainakin yksi merkki.

Amerikan sosialistipuolue mak-
saa alaiset jäsenmaksut kan-
sainväliselle järjestölle, mutta
sitteinkin on se lähes \$3000.00
jällessä maksuissaan. Ainoas-

POMMIT JOTKA AIHEUTTIVAT PORSSIN SULKEUMISEN. Kynnel-
kaasu kahdesta pommista, mitkä New Yorkin arvopaperipörssin ilman-
vaihtolaitteeseen oli heitetty, levisi pörssirakennuksessa päivällisen aika-
an viime perjantaina, ajaa 2,000 itkevää konttorityöläistä kadulle ja
aiheuttaen pörssin sulkeumisen.

taan siten että jokainen paikall-
lisasto myy vähintään kym-
menen näitä ylimääräisiä mer-
kkejä voidaan toivota voitavan
maksaa puoleen verot kansain-
väliselle järjestölle, jolla nyky-
sin on erikoisen raskas kuorma
kannettavanaan. Hyväntahtoi-
sesti lähetetään rahat myydyis-
tä merkeistä perille niin pian
kuin mahdollista, ainakin elo-
kuun 23 päivään viimeistään,
jos suinkin voitte. Avustakaa-
me kansainvälistä järjestöä sen
tärkeissä tehtävissä nyt.

60, on lisäksi siis puolen vuoden
myynnissä mk. 27,778,466.97 eli
106%.

Osuustoimintaväen edustus elvytyshal- linnon jaostossa

Tri Warbasse on kuluttajain
neuvotakomitean jäsen.

Cooperation aikakauskirjan e-
lokuun numerossa kirjoitetaan:

Tri J. P. Warbasse, osuustoiminnallisen liiton presidentti, on
pyydetty jäseneksi Kansallisen
elvytyshallinnon Kuluttajain neu-
votakomiteaan ja on hän tuon
tehtävän vastaanottanut.

”Se ei ole komitea näiden vuok-
si”, sähkötty kenraali Hugh S.
Johnson, kehoittaessaan tri War-
bassaa jäseneksi tuohon komi-
teaan.

Ensimmäinen näytös, että tähän
komiteaan tuli tri Warbasse vakute-
tuksi siitä, että kuluttajat seisoo
taloudellisen kolmion huipulla, ja
että hänen on järjestettävä, se-
kä että Rochdaleen uranuurtajat
ovat löytäneet tien tämän suori-
tamiseen. Tri Warbasse perusti
Osuustoiminnallisen liiton vuon-
na 1915 ja on ollut sen president-
ti siitä lähtien. Hän on matkus-
telut laajasti ja on tehnyt itse-
stään asiantuntijan ei ainoastaan
kuluttajain osuustoiminnan alal-
la, vaan myös yleisen talous-
opin alalla.

Tohtorin katse ei milloinkaan
värise: se on aina kuluttajain
tähtähtänyt. Jokaisessa asiassa,
siitä voimme olla varmat, hän
valvoo kuluttajain etuja. Vihi-
dulojen voidaan sanoa, että ku-
luttajilla on edustaja Washingto-
nissa.

Tämän komitean johtajana on
Mrs. Mary Rumsey, nainen jol-
la on sekä varallisuutta, että ä-
lyä. Mrs. Rumsey vakuuttaa us-
kovansa osuustoiminnalliseen
liikkeeseen. Tarkalleen emme
tiedä mitä osuustoiminnallinen
liike hänelle merkitsee. Hän se-
oi joka toinen George Russellin.
(runoilija A. E:n) tähän maahan

Osuustoiminta

Cloquetin osuuskunnan myyntin lisääntyneet

Cloquet Co-operative Society:n,
suurimman kuluttajain osuuskun-
nan Minnesotassa ja yhden suu-
rimmista Yhdysvalloissa, myyn-
nit ylittivät \$52,000 kesäkuussa,
ollen yli \$5,000 suuremmat kuin
kesäkuussa viime vuonna. Myyn-
nit toukokuussa tänä vuonna
myöskin olivat suuremmat kuin
toukokuussa viime vuonna.

Suomen OTK:n myynti

Suomen edistysmielisen osuus-
kauppaväen osuustukkuksen myyn-
ti viimeksikuuluneen kesä-
kuun aikana oli mk. 52,648,575-
36, missä on lisäystä Mk. 4,855-
258.38, koska edellisen vuoden
kesäkuun myynti oli ainoastaan
milj. 793,316.98. Prosentteissa on
lisäys 10.2.

Vuoden alkupuoliskon myynti
oli kaikkiaan mk. 290,778,839.57.
Kun viime vuoden vastaavan a-
jan myynti oli Mk. 263,000,372-

kaksi vuotta takaperin, luennoi-
maan maaseutu-osuustoiminnas-
ta Irlannissa, sekä muista asi-
oista hänen nimensä on yhdis-
tetty maaseutu-siirtokunta-ko-
keiluun. Hänellä ilmeisesti on
halu nähdä osuustoiminnallisen
maaseutukulttuurin kehittyvän
Amerikassa, halu jota tukee ei
ainoastaan hänen sanansa, vaan
hänen rahansa. Hän on myös
New York City Council of New
York Cityn pääkannattaja.

Omituista kylläkin, sikäli kuin
meistä näyttää, hän edustaa osu-
ustoiminnan ihannetta, enem-
män kuin kuluttajia. Ei ole hai-
taksi, vaikka tämä ihanne on-
kin edustettuna kenraali Hugh
S. Johnsonin elvytyshallinnossa,
mikä parastaan myöten on täy-
tetty ”käytännöllisillä” ihmisillä.

Toiset ”kuluttajain” edustajat
ovat Frank Graham, North Caro-
linan yliopiston presidentti, Wil-
liam Ogburn, talousopin profes-
sori Chicagon yliopistossa; Miss
Belle Sherwin, kansallisen nais-
puolisten äänestäjien liiton pre-
sidentti; ja Mrs. Joseph J. Dani-
els, Indianan naispuolisten ään-
estäjien liiton presidentti, Mr.
Ogburn, mikäli muistamme suor-
titti hyvän työn Hooverin neu-
vostossa mikä äskeistä sosiaalis-
ta suuntaa tutki.

Mikäli Miss Sherwin ja Mrs.
Daniels ovat kysymyksessä, niin
on toivottavaa, että heidän osan-
ottonsa saattaa heidät käsittä-
mään, että he äänestävät tavan-
takaa, perheen ostodollarilla yhä
hyvin kuin äänestyslippulakin.

Toivomme, että Mrs. Rumse-
yn komitea kunnostaa itsensä.
Me toivomme, että ne asettaa u-
nohdetun kuluttajain valaistuk-
seen ja esittää hänen asiansa sa-
noilla jotka selvästi kuuluvat,
joskaan niitä — kuten pelkääm-
me — ei kokonaisuudessaan huo-
mioinoteta.

Urheilu

Lastuja radan varrelta

Fascismi, joka tekee diktatu-
rillaan kansan oikeudettomaksi,
alistaa myöskin urheilun väki-
valtaisesti tarkoituksiaan palve-
lemaan, kiikkokansallisuutta, val-
loitushalua, sotilasvaltaa, marxi-
laisuuden vastustamista. Se käyt-
tää urheilua myöskin poliittises-
ti oikeudettomiksi tehtyjen jouk-
kojen kiikkoon varaventiilinä:
ryysykyhyalististä pikkuporvar-
istoon ja laajempiin porvaril-
liin piireihin asti. — SUI:n kas-
vatusohjelmasta.

Olla urheilija — on hyvä. Olla
urheilija ja sosialisti — on vielä
parempi. — Julius Deutsch.

Kun Jim Bausch voitti 10-otte-
lun Los Angelesin olympialaisis-
sa viime kesänä ja saavutti uuden
loistavan maailmanennätyksen,
sen, niin ajateltiin silloin, että
nyt on syntynyt ennätys, joka
kestää hyökätä useampia vuosia.
Saksalainen Sievert kuitenkin
rikkoikin Bauschin ennätyksen
5.38 pisteellä hiljattain Hampu-
rissa pidetyissä kilpailuissa. Sie-
vertin tulos oli 8.468.62.

Paavo Nurmi on juossut hiljat-
tain Ilmajoella järjestetyissä kil-
pailuissa 3,000 metriä aikaan 8-
33.8. 1,500 metriä oli katkenut
ajassa 4:14. Juoksunsa päättety-
ään oli Paavo puhellut, että aika
ollis tullut useita sekunteja pa-
rempi jos olisi ollut kilpailua.

Luomanen oli seurannut Paavoa
kaksi kilometriä, mutta sitten oli
mies joutunut antamaan periksi ja
vihdoin keskeyttämään. Muut
kilpailijat jäivät heti alussa. Mu-
kana tietenkään eivät olleet Vir-
tanen Iso-Hollo ja Lehtinen, joi-

den matkassa kyllä Paavo tarke-
nee. Mutta ei toisillekaan kyl-
mä tule, siksi hyvä tuo Nurmen
aika on.

V. Peräsalo näyttää kykenevän
korkeushypyssä 195 sm. tulok-
seen tuon tuostakin. Jotakin ai-
koja sitten hän hyppäsi Oslon-
na 196 sm. ja nyt hiljattain hän on
hyppännyt 195 sm. Ilmajoella ja
Ensossa, 196 sm. on runsas 6 jal-
kaa 5 tuumaa.

Mikä seura liiton mestariksi?

Ensi sunnuntaina siis koetla-
an liittomme seurojen tämän
kesäistä urheilullista voimaa
Quincyssa, Merrymountin ”ova-
lissa” ja kun ottelut ovat jok-
seenkin lopussa, voimme jo aa-
vistaa, mikä seura vie mestaruus-
kruunun. Kilpailujen puolivälissä on
tietystikin vaikea sanoa, kuinka
pisteluku jakautuu, sillä kaikki
tämän kesän etukäteen ennuste-
lut ovat menneet päin honkaa ja
me emme lähde ollenkaan en-
nustelemaan, koska olemme na-
kemieimme perusteella tullut huo-
maamaan, että jokaisessa seuras-
sa on hyviä tekijöitä useammalla
alalla niin kentällä kuin radalla-
kin. Ja usia on aina ilmestynyt,
joita on tavattu sanoa ”müstiksi
hevosiksi”. Ja niitä tuleekin ole-
maan, jos vaan seuramme huo-
lehtivat uusien jäsenien hankin-
nasta kautta kilpailukauden. Ja
sitä työtä olisi tehtävä, jos tah-
dotaan kilpailuihin yleisökannas-
tusta.

Tuleeko näistä seurojen mes-
taruuskilpailuista kuinka jännit-
tävä, on vaikea sanoa. Kaikki
riippuu liittomme, seuroista ja
heidän osallistumisestaan. Mut-
ta jos vähänkään voi luottaa to-
deliseen urheilulliseen henkeen,
niin olemme varmat, että näistä
saadaan tämän kesän parhaimpia
kilpailuja, sillä kilpailupaikka on
mainio, jos vaan ei kovin ankarat
sateet tee haittaa. Karhu, jonka
huostaan näiden kilpailuiden jär-
jestely on uskottu, ei lähde eri-
koiseen kiikutukseen niiden suht-
een, mutta vetoaa seurojen vel-
vollisuuteen osallistumiseen nä-
hden, niin kilpailijoiden kuin yleis-
önsäkin mielen jännittämiseksi.

Ja jännitystään liiton tämän ke-
säisissä kilpailuissa onkin ollut
ja mikäpä seura ei olisi valmis
tekemään samanlaisen otteen täl-
läkin kertaa.

Omadista puolestamme lausum-
me toivomme, että kaikkien
seurojen kotipaikoilta tulisi ain-
kin suuria joukkoja näihin mes-
taruuskilpailuihin samassa jou-
kossa kuin kilpailijain. Tehtä-
isiin sellainen huvimatka tänne
meren rantaan jo aamusta päi-
lun, sillä kilpailut alkavat vasta
klo 2 iltapäivällä, joten on aikaa
katsella meren rannikoita. Ja
sopiipa ottaa uimapaikkin mu-
kaan ja pistäytyä suolaisen me-
ren sylissä, sillä lähellä se on
sekin, aivan saman puiston toises-
sa laidassa. Siis ensi sunnuntai-
na, t. k. 13 p., suurella joukolla
Quincyn Karhun vieraisiksi Mer-
rymountin puistoon, joka on kau-
pungissamme Hancock kadun
varrella, seuraamaan kilpailuja,
osallistumaan kilpailuihin ja hu-
vittelemaan meren rannalle.

— Antinpoika.

Uimisen merkitys ja hyöty

Uimakauden näin parhaillaan
ollessa lienee paikallaan ottaa
puheeksi uimisen merkitys ja
hyöty.

Kesän monista huvituksista ja
nautinnoista ei uiminen suinkaan
ole vähäarvoisin. Sen viehätys
on siitäkin syystä täydellisempi,
koska siitä samalla koituu hyö-
tyä.

Uimisen hyöty on monipuoli-
sta. Puhumattakaan siitä, kuinka
moni uimataidollaan on pelas-
tautunut ja pelastanut toisia huk-
kumisen vaarasta, on uimisen
merkitys terveydenhoidollisessa
suhteessa varsin huomattava.

Urheiluna on uiminen jo kauan
ollut suosittu. Ja urheilun on,
jos mikä, omiaan täällä henki-
sen liikkautuksen aikana säilyt-
tämään, jopa palauttamaanakin
terveyden.

Uudessa joudumme tekemään
mitä monipuolisimpia voimistelul-
iikkeitä. Ruumiin miltei kaikki
lihakset saavat siinä olla toimin-
nassa ja harjaantua kestävyys-
teen.

Eikä siinä kylliksi. Uiminen
kehittää ja kasvattaa rohkeutta
ja karaisee hermoja. Veten syök-
syminen kysyy päättäväisyyttä
ja rohkeutta; siihen eivät ryhdy
eiivätkä pysty nahjukset eikä ar-
kailijat yhtä vähän kuin sukelta-
misenkaan.

Kesäisessä kuumuudessa hies-

tyy ruumis tavallista enemmän,
jolloin siihen tarttuu helposti to-
mu ja lika. Täten voivat ruu-
miin hiki- ja rasvahuokokset tuk-
keutua ja aiheuttaa monenlaisia
sairauksia. Peseytyminen ja uin-
ti on tällaisessa tapauksessa erin-
omainen ehkäisy ja parannuskei-
nos.

Vedessä ollessamme alamme
myös kohta hengittää syvemmin.
Veden paine vaikuttaa supista-
vasti rintakehään, josta on se-
rauksena tavallista täydellisempi
ja voimakkaampi uloshengitys.
Tämä taas vaikuttaa sen, että
sisäänhengitys käy sekä syvem-
väksi että voimakkaammaksi.
Tällainen syvä ja voimakas hen-
gittämisen vahvistaa hengityslis-
haksia ja keuhkoja, samalla kun
se vaikuttaa puhtistavasti ve-
reen. Saman vaikutuksen tekee
syvä sisäänhengitys ennenkuin
hyvämmälle ja sukkellamme.

Näin virkistyy koko ruumiim-
me. Veden kohtalaiseen alhaiseen
lämpölämpöä lisää tätä tun-
netta. Kylmä vesi kiihoittaa va-
imakkaasti ihon hermoja ja veri-
suonia, jotka aluksi siitä supistu-
vat pakaten veren syvemmälle li-
haksiin ja sisäelimiin. Täten esi-
tyy veren liika jäähtyminen, sa-
malla kun sisäelimiin runsaam-
man verenvirtauksen takia synty-
y virkkaampi toiminta ja ai-
neenvaihto, josta m.m. on seura-
uksena verisolujen sekä veren
tärkeimmän aineksen, hemoglo-
biinin, runsas lisääntyminen. Tä-
mäkin seikka, joka jo kauan sit-
ten on huomattu, voi osaltaan vii-
liä aiheuttamassa tuota virkistä-
vää tunnetta, joka sitten vähitel-
len rupeaa hälvenemään, kun
muutokset veressäkin tasaantu-
vat entiselleen.

Veren jäähtymisen estämiseksi
on välttämättä vedessä oltava
liikkeessä, eikä ole ylipäänsä vii-
lyttävä siellä liian kauan.

Ne, joilla on liikalihavuutta ja
runsas rasvakkeros, sitävätkä kyl-
lä pitempään vedessä oloa. Lai-
hat ja vähiheriset sitävastoin al-
kkoit viipykä kovin kauan vedes-
sä, koska se saattaa aiheuttaa
heille kouristuksia ja vaikeatkin
suonenvetokatkauksia.

— (TUL:issa) Uimari.

Karaise itseäsi

Karaise itseäsi, työläinen! —
urheile, lue,
kokoile kaikinpuolisia voimia
tulevaks kampaillasi varten,
sillä kova se on,
eikä siinä heikoilla
ole mitään sanomista.

Maailma odottaa voittajansa,
ja se voittoa ei olett sinä,
mutta vain voimakkaalle
se itsensä antaa:
vain jätävät kädet
ja mallikelpoiset aivot
taltuttavat sen ristiriitaista
nykyhetkeä,
tekevät siitä
tydyttävän tulevaisuuden.

Vahva on työväki,
vastustajiansa pelko;
pää pystyyssä kulje
vaikka taakaksi selkäsi
notkistaisi —
olet huominen mies.

Mutta toimi sen mukaan!
älä pysähdy, veltostu,
mukavuuksista
taistele perään anna.
Karaise itseäsi, ponnista lisää,
urheile, lue —
sairas maailma odottaa
tervettä voittajansa.

— Elmer Diktonius.

Yleisiä uutisia

Mrs. Costellolla olisi työpaikkoja

Salem, Mass., elok. 8 p. —
Kun, ja jos, Mrs. Costello syöt-
tökestä vapautetaan, hänellä on
työpaikkoja tarjolla useampia-
kin. Eilen saapui New Yorkis-
ta kaksi herrasmiestä, jotka tar-
josivat hänen lakimiehilleen so-
pimusta Mrs. Costellon esiinty-
mistä varten New Yorkin Hip-
podromella. Aikaisemmin kuu-
lui jo pari teatterigenttiä tar-
joanneen Mrs. Costellolle työtä
vaudeville-näyttelijättärenä.

Lakkolaisten avus- tajalta vaaditaan korvausta

Cambridge, Mass., elok. 8 p. —
Middlesexin korkeassa oikeus-
sa on A. R. Hyde & Sons Co.,
jolla on kenkätehdas East Cam-
bridgessa, nostanut kanteen Mrs.
Harriet B. Hawesia vastaan.
Cambridgista, vaatien häneltä
\$100,000 korvausta.

Kanteessa väitetään, että Mrs.

Hawes maaliskuun 28 päivän
seudulla, ja muinakin aikoina, on
yhtiötä vahingoittanut yrittä-
mällä saada yhtiön työläisiä rik-
komaan sopimuksensa, ellei yhtiö
Kansallista kenkätöläisten
yhdistystä tunnustaisi. Edelleen
väitetään vastaajan taivuttaneen
usean työläisen, joka yhtiölle
toihin aikoi, leopumaan tästä ai-
keestaan, sekä taivuttaneen usei-
ta jotka tehtaasta lähtivät, että
he eivät enää takaisin palaaneet.
Vielä väitetään vastaajan roh-
kaiseen yhtiön töistä lähteneitä
kerääntymään tehtaaseen lähelle,
josta oletetaan olleen seurauk-
sena väkivaltaisuuksia joiden
 johdosta yhtiön täytyi pitää po-
liiseja järjestystä valvomassa.

Mrs. Hawes on maailmankuu-
lu arkeologi. Hän muun muas-
sa löysi Gournian kaupungin
Kreetassa, pronssikauden aikui-
sen kaupungin, joka ennen Ho-
meron aikakautta on rakennettu.
Hän suoritti tutkimuksia Smith
collegessa ja on Wellesley col-
legessa luennoinut esi-kristillisen
ajan taiteesta.

MAATALOUDEN ALALTA

PAINOVOIMA PERUNAN- VILJELIJÄN APUNA

Painovoima, joka saattaa il-
maan heitetyt esineet putoa-
maan maahan, voi toimia maan-
viljelijän avustajana perunatu-
holaisille ruiskutettavan Borde-
aux-nesteen valmistamisessa. Eräs
maanviljelijä, joka viime
vuonna sai 463 bushelia eekke-
riltä, kertoo, miten hän voi kat-
sella, kun luonnonvoima tekee
työn, joka saattaisi hänet hiki-
lemaan. Se käy tähän tapaan:

”Me teemme ruisketta noin
500 gallonia kerralla. Vettä
pumputaan joku määrä 5 jal-
kaa pitkään, kaksi jalkaa leve-
ällä ja 18 tuumaa syvään laatik-
koon, joka on korkein kohta se-
koituslaitoksessa. Tähän pan-
naan 60 panna kalkkia ja 20
gallonia kuumaa vettä samalla
kuokalla. Nämä sekoitetaan hyvin
kuokalla.

”Tässä laatikosta kalkkiseos
laskeutuu alempana olevaan säi-
liöön, joka vetää ainakin 250
gallonia. Toisessa säiliössä sa-
malla korkeudella on 50 panna
kuparisulfaattia luotettuna 250
gallonaan vettä. Nämä kaksi
säiliötä tyhjentävät sisällönsä
Y-mäisen putkilaitteen kautta
alhaalla olevaan isoon säiliöön.
”Tällä tavalla kalkkimaito ja
kuparisulfaattiliuos sekoittuvat
ennen varastosäiliöön joutumis-
ta. Tuloksena on parempi se-
koite, joka pysyy kasveissa ke-
säkuulta lokakuulle saakka. Se
johtuu osaksi kalkin liottamises-
ta ja osaksi kalkin ja kuparin
sekoittamisesta ennen varasto-
säiliöön tuloa.

”Varastosäiliö vielä on kor-
keammalla kuin vauunilla oleva
säiliö, josta nestettä ruiskute-
taan. Tällä tavalla painovoima
saadaan työskentelemään siihen
saakka kunnes neste on peru-
nanvarsililla.”

— Riippuko kasvien kestä-
vyys maaperän erilaisista vesi-
määristä? Tutkimukset eivät o-
le osoittaneet näillä seikoilla o-
levan suoranaista yhteyttä.

— Säilörehun tuottaminen
merkitsee m.m. säästävääsyys-
tään maan käytössä. Kuusikym-
mentä tonnia sellaista rehua
voidaan tuottaa viidellä taikka
kuudella eekkerillä ja siten voi-
daan käyttää 12—13 eekkeriä
muuhun kuin heinän-tuotan-
toon.

— Soodanitraatti edistää sel-
lerin kasvua. Sitä pannaan noin
puna, taikka vähemmänkin,
neliörodia kohti joka kolmen
viikon kuluttua. Lannoite on
pantava rivien väliin eikä kas-
vien lehdille.

— Farmi- ja kotiviljellä vieti-
tään New Hampshiren yliopis-
tolla Durhamissa elok. 16—17
p. Siellä tulee olemaan runsas-
si opettavaista nähtävää ja kuuli-
tavaa farmareille sekä farmin-
että kodinhoidon aloilta.

— Nestemäinen lanta on hy-
vä apu kasviksien viljelylle.
Eräs viljelijä valmistaa sitä ke-
räämällä hevosen, lehmän ja ka-

nan lantaa ja sekoittaa sitä ve-
sitynnyriin. Tätä luosta ripot-
taa hän tarhaansa, jossa kasvaa
tomatteja, pippuria, kaalia, kuk-
kakaalia, selleriä, kurkkua, me-
loneja, brocoliaa ja kukkia. Ai-
ka-ajottainen lannoitus suu-
resti edistää kasvua.

— Jos hedelmätarhaan taas ei
tullut hedelmiä ja puut näyttä-
vät olevan hyvässä kunnossa,
voi syy olla siinä, että siitepöly
ei ole päässyt leviämään. Sen
levittäjiä ovat sekä hyvät hede-
lmapuut että mehiläiset. Viime-
mainitut useissa tapauksissa aut-
tavat asian.

TILATKAA luettavaksenne

Sinclair Lewis —
Autokuningas
Kuluisa uusi kirja ilmestynyt
suomeksi. Hinta \$1.75.

Herman Melville —
Valkoinen Valas
Maailman kuulun meriroomaani.
Hinta \$1.75.

Ludvig Nordström —
Tuomas Lack
Hiljenn tämän vuoden Kansanval-
lan kustantamista kirjoista.
Hinta 65c.

K. J. Jääsky —
Myrkytetty Virta
Uusi novellimästä. Hinta 50 sent-
tiä.

New Yorkin Suomalaisen Naisten
Osuuskodin toimittama
Keittokirja
Kolmas painos — Kirjaa ovat a-
vustaneet lukuisat toittuneet keit-
tijät. J. J. Hinta \$2.00.

Jeesus Barabbas
Suomentanut Heikki Välsäml.
Hinta 90 senttiä ja \$1.25.

Me Sankarit
Hinta 80 senttiä.

Taavi Tainio —
Puheita ja Kirjoituksia
Hinta 75 senttiä, sidottuna \$1.25.

Pentti Haanpää —
Hota-Leenan Poika
Hinta 90 senttiä, sidottuna \$1.40.

Heikki Välsäml —
Sodan Todelliset
Kasvat
Kuvauksia — Hinta 75 senttiä.

August Strindberg —
Hemsöläiset
Hinta 85 senttiä, sidottuna \$1.25.

Upton Sinclair —
Oikeus ja Kohtuus
Yhteiskunnan arvostelu. Hinta
75 senttiä, sidottuna \$1.25.

Maailman toinen puoli
Hinta 80 senttiä, sidottuna \$1.25.

Eino Nyyslä —
Esvallan miekkoja
Hinta 80 senttiä, sidottuna \$1.25.

Kokoomateos —
Alkutaipaleelta
Hinta 85 senttiä, sidottuna \$1.25.

Nuorten Englantilais-Suomalainen
Sanakirja
Myynti- edellisenkin alennuksella.
Entinen hinta \$2.50. Nyt \$2.00.

Humoristisia lauluja
Matti Juvva. Hinta 15 senttiä.

F. E. Silfverpää —
Nuorena Nukkunut
Hinta \$1.75 kovissa kansiissa. 81
vuja 478. Kuluisa uutuu.

F. Tennyson Jesse —
HULLU TOM
Romaani, 388 sivua. Hinta \$1.40
Sidottuna \$1.50.

Eino Nyyslä —
Salakuljettajat
Romaani, 148 sivua. Hinta 85c.
Sidottuna \$1.30.

Jyrki Mikkonen —
Paja ja Palatsi
Romaani, 153 sivua. Hinta 85c.
Sidottuna \$1.30.

Valentin Katajev —
Hummaajat
Romaani, 181 sivua. Hinta 85c.
Sidottuna \$1.30.

Teppo Korvenketo —
Keisarin Kaveri
Romaani, 121 sivua. Hinta 80c.
Sidottuna \$1.25.

Clement Wood —
Nykyajan Suku-
puolimoraali
68 sivua. Hinta 35c.

Theodor Hartwig —
Yhteiskunta ja
Sosialismi
103 sivua. Hinta 40c.

Max Adler —
Marxin Oppi
Köyhälistön elämänohjeena. 61 si-
vua. Hinta 30c.

Uusi painos kirjasta
”How to Become a
Citizen of the
United States”
on saapunut. Hinta

RAIVAAN NEW YORKIN KONTTORI
2056—5th Ave., New York, N. Y. Puhelin: Harlem 7-1318
Konttori avoinna joka arkipäivä kello 10 aam. kello 6.30 ill.
Suomiliput ja Suomalais-asioiden järjestelyt erikoisiltoissa.
GRAMOFONI- ja LEVYKAUPPA sekä UUTISTOIMISTO
W. H. Hedman, toimittaja. M. Lyytikäinen, liikkeenhoitaja.
Hilja Lyytikäinen, Suomiliput ja asiam.

SUOMILIPPUJA KAIKILLE LINJOILLE
TÄYDELLISIN PALVELUS SUOMIMATKASIAISSA.

Ennustaa lyhytaikaista tuontikieltoa Yhdysvalloissa

(Jatk. 1:stä sivulta)

tulopalkan ylläpitämiseksi kansakunnalle.

Me emme odota, että tämä sataprosenttisesti täydellistä on käytännössä. Se on kuitenkin riittävän laajalla perustalla aikaansaadakseen heti vaikutteen kansallista elpymistä kohti. Amerikan kansan älykkyys ja päämäärän yhtenäisyys on se seikk, johon me luotamme tämän ohjelman koossapitämiseksi.

Sovittelulautakunta tilanteen vaatima.

Se kansallinen sovittelulautakunta mikä viime sunnuntaina perustettiin oli suuressa määrin tulos tilanteesta jonka selvittelemiseksi oli tehtävä jotakin. Se ei sisältynyt Niran paperisuunnitelmaan. On mahdollista, että samanlaisia lautakuntia on perustettava valtioihin joissa niitä tarvitaan. On toivottavaa, että nämä kysymykset ratkaistaan mahdollisimman laajalla perustalla. Yritettäessä selvittää ristiriitaisuuksia paikallisesti esiintyviä useita sellaisia ongelmia joita voidaan välttää kun tilanteen

netta selvitetään kansalliset näkökulmista.

Omituista kylläkin niitä ongelmia joita me odotimme Niran aiheuttavan eivät olekaan ilmaantuneet. Se tahtoo sanoa, me odotimme suurempaa työntehtäjäin vihamielisyyttä, emmekä odottaneet lakkojen puhkeamista. Ne olivat yllätyksiä tällä asteella.

Yes, minä tiedän, että hiihdyt ovat suostuneet peruuttamaan yhtion unioita koskevan kohdan säännöstyöskesestä. Alkämme puhua yhtion unioista nyt.

Josko trustivastaisten lakien syrjäyttäminen on vaaraksi, sen saamme nähdä. Hallituksen on oltava varuillaan sellaista vaaraa vastaan. Juuri monopolin vaaraa tekee kuluttajain edustuksen Nirasen niin tärkeäksi. Se vaatii huolellista ajattelusta, jokin tietää sen vaaran. Vanhojen trustivastaisten lakien alaisen tilanne oli sangen onneton. Hyvääkään yhtion eivät voineet tehdä mitään.

Diktatuurienkeä ei ole.

Mitä niihin arvosteluihin tulee, että Nira maistuu fascismin, minä en usko niillä olevan vähääkään yhdenlaatuista. On olemassa suuri ero sen välillä mikä Washingtonissa tapahtuu ja sen välillä mikä Euroopassa tapahtuu. Washingtonissa ei ole diktatuurista mieltä. Washingtonissa olevat ihmiset ovat sitä laatuja mikä vastustaisi kaikkea fascismin maistuvaa. Luulen, että tämä on yksi Al Smithin kahden dollarin sanoista.

Päätöslauselmia

käsiteltiin konventiosion elispäivän istunnossa useampia. Päätettiin jatkaa yritystä opettajain järjestämiseksi työväenliiton jäsenyyteen. Jokaiselle keskusjärjestölle annettiin evästyshoitoja opettajain järjestymään itsesuojeluun varten ja välttämään sellaista tilannetta mikä Chicagon opettajien edessä on.

Päätöslauselmassa jossa luvataan kannatus valtion prokuratuurille ja rikoskomissiolle, y. m., valtion puhdistamiseksi, rosvoista ja salakuljettajista hyväksyttiin yksimielisesti.

Yksimielisesti hyväksyttiin myös päätöslauselma, jossa protesteerataan kahta tuomaria vastaan, jotka valtion työväenlakeja ovat ylimielisesti kohdelleet, sekä ohjataan liittohallinto toimimaan heidän poistamiseksi tuomarin virasta.

Samoin hyväksyttiin yksimielisesti päätöslauselma, jossa liittohallinnon kehoitetaan edistämään joukkokokousten pitämistä kaupungeissa, järjestymättömien työläisten järjestämistä varten työväenliittoon.

Iltatunnuksia

Miss Perkins neuvoi Bostonin rakennusammattilaisten neuvoston sihteerä, E. A. Johnsonia, kääntymään sisäisiin sihteerin Ickesin puolen valituksilla mitkä koskevat järjestyneiden työläisten jättämistä huomioonottamatta hallituksen urakoita annettavissa.

Työttömyysvakuutuksesta kertoi Miss Perkins vakavasti keskusteltavan Washingtonissa ja arveli hän että jonkunlainen työttömyysvakuutus pian saadaan aikaan.

Ennustaa hyvinvoinnin aikakautta.

(Sähkösanoja)

Springfield, Mass., elok. 9 p.

— Uusi hyvinvoinnin aikakausi, jossa köyhyyttä pidetään yhteiskunnallisena rikoksena, on nykyisen hallituksen päämäärä. Täten selitti Edward F. McGrady, Washingtonista, elvytshallinnon työnsä neuvontakomitean jäsen, puhuesaan Massachusettin työväenliiton konventiosion tällä tänään 500:le konventiosion edustajalle.

— "Me uskomme", sanoi McGrady, "että ne paranteet joita me esitämme ovat tervettä ja että meidän poliittikkamme on rakentavaa. Meidän motiivimme ovat isänmaallista antaumuksesta ja uudesta mielialasta juontuneita."

HITLERIÄ VAIROITETAAN

Natsijohtajan kreivi Reventlowin kirje valtakunnankanslerille.

Saksan kansallissosialistien piirissä on herättänyt tavanonta huomiota tunnetun kansallissosialistisen johtajan, kreivi Reventlowin kirje Hitlerille, jossa hän vahvistaa SA-miesten eläimelliset julkunudet ja osoittaa ne seuraukset, jotka tästä verieruudesta johtuvat. Luonnollista on, ettei Saksassa kirjettä ole julkaistu, samoin kuin siellä ei ole mitään kerrottu esim. Düsselдорffissa sattuneesta SA:n ja SS-miesten välisestä kahakasta, jossa 20 henkilöä haavoittui Kreivi Reventlow kirjoittaa:

Potsdamissa huhtikuun 3 p:nä 1933.

Kunnihoitava Herra Valtakunnan kansleri ja johtaja.

Katsoin olevani velvoitettu esittämään seuraavaa:

Ammattihdistysmiesten vainot ja pahoinpitelyt SA-miesten toimesta jatkuvat ja käsitteellisesti ovat saaneet laajuuden, josta on moninaisia raskaita vaaroja. Tyypillinen tapaus on se, että asianomaisia ammattihdistysmiehiä ja naisia rahastetaan SA-miesten huoneisiin, joissa heitä kidutetaan ja pahoinpidellään, osaksi tavalla, jota on vaikea sanoa. Usein varastetaan heidän asunonsa omaisuutta. Miehitöissä ammattiliittojen taloissa on toimeenpantu hävitys, usein on viety rahat, jopa nuorisoryhmien säästörahat. Kaiken kaikkiaan on näinä viikkoina synnytetty sellainen vihan määrä, jota minä pidän suurena vaarana, jättäen kokonaan huomioonottamatta koko tähän esintymiseen sisältyvän kansalle vieraan vääräyden. Vapaissa ammattiliitoissa on joka tapauksessa vielä 4 miljoonaa jäsentä, mihin on lisättävä useimmat miljoonat perheen jäsenet. Tosin SA-miesten esintymisen on johonkin rajan saakka ymmärrettävissä, mutta tämä raja on jo kauan sitten sivutettu. Pahoinpidellyt pakenevat osittain ulkomaille, koska heidän tulevaisuutensa on uhattu, mutta toiset säädystöin käyttäytyvät hyvin sisämaalla, esim. eräs työläisylioppilas, jota hyvin kauheasti pahoinpideltiin, kieltäytyi tästä huolimatta ja vaikkakin hänelle tarjottiin rahaa, antamasta haastattelua eräälle englantilaiselle sanomalehtimiehelle pahoinpitelystään, josta tämä oli kuullut puhuttavan. Pyrkimys päästä teräskypäräjäristön jäsenyyteen, johtuu osaksi siitäkin, että tahdotaan välttää pahoinpitelyä, että asianomaisia pakotetaan kirjallisesti todistamaan, että heitä on hyvin kohdeltu.

Vallankumouksissa tapahtunut luonnollisesti epänormaalista seikasta ja rajoitusta koskeks, mutta

koja, mutta minun on jälleen viitattava sisäistä tulevaisuuttamme uhkaaviin vakaviin vaaroihin, jos työnämme nämä miljoonat kansallismiehiä vihaan ja katkeukseen, sen sijaan että voitaisimme heidät puolellemme.

Saamen vielä viitata eräaseen seikkaan: herra von Papen ja hänen piirinsä näyttävät olevan hyvin kiinnostuneita näihin seikkoihin samoin kuin myös valtakunnan puolustusjoukko. Nähtävästi toivotaan, että SA-miesten tällaisen toiminnan avulla luodaan maaperää kansallissosialistista työväenpuoluetta vastaan. Lopuksi saatava käydä niinkin, että SA tottuu sellaiseen käsitykseen, että se itsenäisesti voi käydä oikeutta: sielullisesti ollaan tätä tilannetta hyvin lähellä.

Marxilaisesti johdetut työläisjoukot ovat täydellisesti hajalla, neuvottomina, epätoivoisina. Hetki on otollinen heidän voittamiseksi puolellemme. Juuri Te Herra Valtakunnankansleri ja johtaja, voisitte tässä tilanteessa tehdä paljon suuria ja ratkaisevia. Olkaa hyvä ja tehkää se: Kansalliset, ulkopoliittiset ja sisäpoliittiset edut, yhteiskunnallisen välttämättömyyden ja toverillinen mieli, oikeus ja lempeys — kaikki yhdistyy tähän poliittiseen.

Tietoni olen saanut ammattiyhdistysjohtajilta, jotka minulle ovat sanoneet olevansa kansallismielisiä ja jotka vuosikausia ovat olleet oppositiossa sos.-dem. puolueen johtoon.

Heil-Hitler-tervehdyksin ja saksalaisin terveisin.

Kreivi E. Reventlow,

Potsdam, Grosse Weinmeisterstr. 62.

Kreivi Reventlow on kansallissosialistisen liikkeen vanhoja johtajia, ja häntä ei kädenliikkeellä voi tehdä mitättömäksi. Hän avustaa mikä on tuleva, jos tämä verihallitus, joka antaa naisiakin piiskata, kerran kukistuu. Sen tähden hänen varoitukseensa on syntynyt, mutta kuitenkin se on tehoton tässä ihmisyden hylyvaahdossa.

Meidän sanamme, Uusi Vortwärt kirjoittaa, on: vihatkaa, miljoonaisesti vihatkaa tuota rosvojärjestelmää, mutta tässä pyhässä vihassamme tahdomme me voimaksi muuttua, sillä jokainen päivä, jolla tämän järjestelmän elämä lyhennämme, on lahja ihmiskunnalle.

Vesijohtotyöläisten lakko päättynyt

Gilbertville, Mass., elok. 7 p. — Wenel-Henock rakennusyhdistönsä työläiset Coldbrook-Swift joen tunnelitoissa, shaftissa no. 11, jotka kolme viikkoa ovat lakossa olleet, päättivät eilen palata töihin. Lakko aiheutui palkkakysymyksestä.

Lakkolaisten shaftilla no. 9 uskotaan myöskin hyväksyvän yhdistön tarjouksen. Shaftilla no. 10 ryhtyivät työläiset myötätuntoisuuslakkoon, mikä päättyy tänään.

Nebraskan vapaamuurarit eivät saa myydä olutta

Pender, Neb., elok. 8 p. — Archie M. Smith, Nebraskan vapaamuurarien suurimestari, julkaisi eilen määräyksen jossa Nebraskan vapaamuurarit kielletään myymästä 3.2 prosentin olutta, uhallä, että he vapaamuurarien liitosta eroitetaan, jos he olutta myyvät.

Natsit tappelevat koneita vastaan

Berliini, elok. 7 p. — Alfred von Hoderberg, natsien työnrintaman talousasiain valvoja, lausui tänään, että nationalisointi, joka tähtää koneiden asettamiseen työläisten tilalle, tullaan kieltämään.

"Ei koskaan enää saa koneen syrjäyttää työmiestä ja ammattitaitoisien työmiesten tilalle ei saa asettaa ammattitaidottomia miehiä taikka naistyöläisiä." Von Hoderberg myönti kuitenkin, että "tietysti on mahdotonta tulla toimeen kokonaan ilman koneita."

Saksa hyljännyt Britannian ja Ranskan protestin

Berliini, elok. 8 p. — Saksan ulkoverasto eilen kieltäytyi virallisesti vastaanottamasta Englannin ja Ranskan protestia Itävallan asioihin sekaantumisesta levittämällä natsien propagandaa Itävallan alueella. Lähettiläille sanottiin, että Saksan hallitus pitää protestia "epäkelvollisena" ja väitettiin, että ei ole mitään syytä sovelluttaa äskettäin hyväksyttyä neljän vallan sopimusta tähän juttuun.

Saksan hallitus sen jälkeen julkaisi lausunnon, jossa kielle-

to, mutta minun on jälleen viitattava sisäistä tulevaisuuttamme uhkaaviin vakaviin vaaroihin, jos työnämme nämä miljoonat kansallismiehiä vihaan ja katkeukseen, sen sijaan että voitaisimme heidät puolellemme.

Vaativat maitolautakuntaa eroamaan

Hartford, Conn., elok. 8 p. — Eilen uudistettiin vaatimus, että Connecticutin maitokontrollilautakunta, joka äskettiin nimettyihin vakauttamaan valtion maitoteollisuutta, on toimestaan erottava.

Maitokontrollilautakunnan eroamisvaatimuksia esittivät Kansallisen maanviljelijäin yhdistyksen kuuluvat farmarit, sekä itsenäiset maidonkajajat Hartfordin piirissä. Maitokontrollilautakunta on määrännyt maidontuottajille maksettavaksi 7.34 senttiä kvartti, ensi torstaista lukiin, ja maidon vähittäismyyntihinta on kohotettu 14 senttiin kvartti.

Maidontuottajat uhkaavat maitolakkolla, ellei maitokontrollilautakunta kokoonnu ja järjestä siten, että maidontuottajat saavat oikeuden kontrolloida ylijäämäaitoa.

Itsenäiset maidonvälttäjät vaativat maitokontrollilautakunnan suosivan maitotrustia, maidontuottajain, pienten välttäjien ja kuluttajain kustannuksella.

Stalinin kanavarakentajia vapautetaan

Moskova, elok. — Valkoisesta merestä Laatokan kautta Itämerelle johtavan Stalinin kanavan äskettiin valmistuttua on neuvostoliiton toimeenpaneva keskuskomitea päättänyt vapauttaa kanavatyöläisiä oleskele poliittisista y. m. vangeista 12,484 ja lyhentää 59,516 muun vangin tuomioita. Moni vanki kuuluu hyvin kunnostautuneen kanavatyössä.

Kanava on 141 mailia pitkä ja siinä on 19 sulkua.

Maidon hinta Bostonissa kohoaa

Boston, elok. 9 p. — Huomena kohoaa maidon vähittäismyyntihinta Bostonissa yhdellä sentillä kvartti. Täten ilmoitti valtion elintarvetoimiston johtaja, Ralph W. Robert eilen illalla.

Tämän hinnankorotuksen jälkeen tulevat maidontuottajat saamaan maidostaan 6% senttiä kvartti Bostoniin lähetettynä.

Pidätkysä Urshelin juttussa

Minneapolis, Minn., elok. 9 p. — Tällä on pidetty kolme miestä Urshelin kaappauksen johdosta. Pidätys tapahtui sen jälkeen kuin takäläisiin pankkeihin ilmaantui niitä merkittyjä seteleitä joita Urshelin ryöstäjille lunnaina suoritettiin.

Syytös kaasuttamisen johdosta

New York, elok. 9 p. — Eugene S. Daniell, nuorempi, Bostonista on asetettu syytteen kahden kynnlekaasupommin asettamisesta arvopörssin ilmajohdoteeseen. Hän on Thomasin vankilassa pidettyä \$10,000 takauksen puutteessa.

Lapsiryöstöjuttuun kustannukset

Barnstable, Mass., elok. 7 p. — Oikeusjuttu Kenneth ja Cyril Buckia vastaan, joita syytettiin Peggy McMathin kaappamisesta, tuli Barnstable kauntille mak samaan \$5,046, mikäli kauntin rahastonhoitaja Bruce K. Jeraul ilmoittaa. Juttu oli kalliinhintainen tämän kauntin oikeusjuttuista.

Ihmisten vihaaja

Los Angelesissa kuoli joku aika sitten eräs iäkäs ja varakas nainen, Margaret Keith, joka viimeisen tahtonsa mukaan hautattiin maakantonsa puistoon, mahtavan tammien juurelle. Saman puiston on haudattu myös noin kaksisataa kissaa, joiden jokaisen muistoksi on pystytetty pieni hautakivi. Margaret Keith sai viimeisen leposijansa lemmitkinsä vieressä, kuten oli toivonut.

Margarete Keithin kuolemasta on tähtynyt ihmeellinen koh-

SCOTIAN S. S. OSASTO toimii

Erikois-iltaman

lauantaina t. k. 12 p:nä Odd Fellow's haalilla

Alkaa täsmälleen kello 8.30

Ohjelman suorittaa Albanyssa pidettävän mannermaakongressin edustajat New Yorkista, johon kuuluvat: Puhe, kupletteja, savolaisia kaskuja, sekä muuta huumoria.

Näytöskappale "PALVELUKSEEN HALUTAAN".

Lopuksi tanssia.

Sisäänpääsy 25c.

HUVITOIMIKUNTA.

talo. Hän oli niin suuri ihmisvihollinen, ettei edes Amerikassa — erikoisten ihmisten maassa — ollut toista hänen kaltaistaan. Koko hänen elämänsä pyrkimyksenä oli kieltää ihmisiä kaikkia luottamus ja koettaa välttää toisia ihmisiä niin paljon kuin suinkin mahdollista. Margaret Keith polveutui tavattoman rikkaasta perheestä. Hänen isänsä oli säilykekauppias ja onnistui keräämään itselleen huimaavan omaisuuden. Isän kuollessa oli Margaret 18-vuotias ja kun hänen äitinsä oli kuollut jo aikaisemmin, tuli hänestä yltäkyllä jättäisomaisuuden perijätär. Dollariprinsessa — hän omisti 8 miljoonaa dollaria — oli lukuisia kosojia ja 22-vuotiaana hän meni ensimmäisiin naimisiin. Avioliitosta tuli kuitenkin onneton ja se purkautui jo puolen vuoden kuluttua. Myös toista ja kolmatta avioliitostaan Margaret pian erosi. Kolmevuotiaa-vuotiaana tämä varakas, onneton nainen päätti eristäytyä paitsi miehistä, koko ulkomailma.

"En pidä ihmisistä, tahtoisin viettää lopun elämäni siten, että joutuisin heidän kanssaan mahdollisimman vähän tekemisiin", hän sanoi. "Tunnen voivani parhaiten puiden ja kukkien parissa".

Margarete Keith osti itselleen metsäpalstan, jonka hän erotti piikkilanka-aidalla muusta maailmasta ja rakennutti metsään itselleen talon. Tässä jättäisomaisuudessa puistossa hän vietti kokonaista 37 vuotta, jättämättä koskaan pilopaikeensa. Palveluskuntaan kuului vain

kaksi naista, jotka olivat ainoat henkilöt, joiden kanssa hän henkilökohtaisesti seurusteli. Kaikkien muiden henkilöiden, joiden kanssa hänen oli pakko olla tekemisissä, täytyi käantä kirjellisesti hänen puoleensa. Sen jälkeen kun hän muutti talonsa metsän keskelle, ei kukaan ihmisen, lukuunottamatta kahta maipittua — talousapulaista nähtynä häntä. Hän ei koskaan ollut sairas, eikä tarvinnut edes lääkärä. Kuolema tuli äkkiä sydänhalvauksena.

Margarete Keith oli musiikin ystävä, mutta ei ääntynyt kuitenkaan koskaan julkisissa konserteissa. Hänen vetäytyessään talonsa, oli radio vielä tulevaisuuden salaisuus. Hän antoi järjestää itselleen konsertteja eräässä talonsa salissa ja kuunteli yksin niillä toisessa huoneessa, ollen yksin yleisönä. Kun hän oli kuullut musiikkia tarpeekseen, paimoi hän sähkökelloa, jolloin orkesteri poistui.

Viime vuosinaan hän harrasti yhä enemmän kissoja ja elätti niitä sadottain. Sairaille kissoilleen hän rakennutti paviljongin, jota paikkakuntalaiset nimittivät kissaparantolaksi. Kaksi eläinlääkärä hoiti kissaparantolan potilaita. Testamentissaan tämä omituinen nainen muisti kissojaan erikoisesti ja määräsi koko omaisuutensa eläinystävälliselle laitokselle. Ihmisistä ei tämä suuri ihmisvihollinen tahtonut tietää mitään, edes viimeistä tah toaan sanellessaan.

Suomal. Autokorjaamo

Kaikenlaisia autojen korjauksia tekee huolella ja huokealla KAISLA REPAIR SHOP "Simonizing, Polishing and Lubricating" Puh. Harlem 7-0802. 29 WEST 124 ST., N. Y. C.

Mt. Morris Bakery

Uusi Suomalainen LEIPOMO JA KAHVILA

2010 Fifth Ave. New York City

124 ja 125 kadun välissä

Sulkeudumme arvoisan yleisön suosioon.

Mrs. MATILDA BERG

SUOMALAISEN KÄTILÖ

29 East 124th St., New York, N. Y.

Madison Ave. kulma

Puhelimit: Harlem 7-7696 ja University 4-9698

CARL A. OTTO

SILMÄLÄÄKÄRI

328 W. 125th St., New York City

8th Ave. & St. Nicholas Ave. väl.

Tunnit: Tiistai, torstai, lauantai, 9-9

Maanantai, keskiviikko, perj. 9-6.30

22 vuoden kokemus. Työtyytyväisyys tautaan. Hinnat kohtuulliset.

Suomalainen hammaslääkäri

Dr. Elna M. Moberg

on poissa kaupungista, siis konttori suljettu koko elokuun ajan.

15 W. 123 St., N. Y. C.

Nuortevan

SANAKIRJAA

myymme

Alennuksella

Entinen hinta \$2.50.

Nyt \$2.00

RAIVA AJA.

KANSAN FOODS, Inc. -- Leipomo--Ravintola

Suomal. ja amerikalaisia leipomon tuotteita ja ruoka-annoksia.

Näkkileipää -- Korppuja -- Kahvia -- Suomen karamelleja y. m.

Antakaa osoitteenne niin ajurimme palvelevat teitä tötänne.

21 E. 125th St., Tel. Harlem 7-8987 New York City

Tehtaassa uudelleen ylösrakennettuja

ROYAL kirjoitus-koneita

Raivaajasta

\$65.00

voitte ostaa

tavallisen tehtaan hinnan ollessa \$69. Nämä koneet päältäkin pään

katsottuna ovat aivan kuin uudet. Niitä ei voi toistaan erottaa.

Uudet koneet kumminkin maksavat yli \$100. Meillä ostetussa ko-

neessa on myöskin suomalaiset kirjaimet siten sovitettuna, että ei

tavallinen englanninkielinen kirjaimisto ole koneessa muuttunut, jo-

ten voi molemmilla kielillä häiritsemättä kirjoittaa.

RAIVA AJA -- Fitchburg, Mass.

RAIVA AJA -- Fitchburg, Mass.

RAIVA AJA -- Fitchburg, Mass.

RAIVA AJA -- Fitchburg, Mass.

RAIVA AJA -- Fitchburg, Mass.

RAIVA AJA -- Fitchburg, Mass.

RAIVA AJA -- Fitchburg, Mass.

RAIVA AJA -- Fitchburg, Mass.

GARDNER

MANSION HOUSE COFFEE SHOP

Kuumaa kahvia — Voileipiä ja laillia valtion lupakirjalla varustettuja virvoitusjuomia aina saatavana.
11 West Lynde St., Gardner, Mass.

Hager & Houghton Co.

H. P. GUSTAFSON, Isännöitsijä
Ruokatavarakauppa
Tel. 13 & 14 10 Main St.
GARDNER, MASS.

ENSILUOKAISTA PLUMMAUSTYÖTÄ

tekee
JOHN A. WIKARI
146 Greenwood St., Gardner, Mass.

National Bottling Torah Co., Inc.

VIRVOITUSJUOMAIN TUUKKULIKE
MOXIE TORAH TUOTTEITA
315 Union St., Gardner, Mass.
Tel. 394-M

Uudistettu sisästä ja ulkoa

Uusi Gardner House
Union Square, Gardner, Mass.
Ruokaa ja huoneita saatavana.
Vapaa parkkauspaiikka.

West Street Bakery

Maukasta leipää ja leivoksia
Suomalaista ruusileipää
176 West St., Gardner, Mass.

MANSION HOUSE

7 West Lynde St., Gardner, Mass.
Ruokaa ja huoneita saatavana.
Ruoka \$5.50 viikko.
Huoneita \$2.50 alkaen viikko.
Kuumavesi ja höyrylämmitys.
Matti Laitinen, omistaja.

C. F. RICHARDSON & CO. INC.

45 Main Street, Gardner, Mass.
Puhelin 1076
Kaikenlaisia Vakuutuksia
Kolmenkymmenen vuoden kokemus

Anthony T. Bazydlo

LAKIMIES
Gardner Trust Bldg.,
GARDNER, MASS.

Joseph Archambeault

Maalari ja Paperoitsija
Myös myy
Vernissaa ja Tapetteja.
175 Nichols Street,
GARDNER, MASS.
Tel. 364

Chairtown Lumber Co.

KAIKENLAISTA PUU-
TAVARAA JA RAKEN-
NUSTARPEITA
Suomalaisia myymämihiä
Off Barthel Ave. Puh. 333
Gardner, Mass.

Joseph Archambeault

Maalari ja Paperoitsija
Myös myy
Vernissaa ja Tapetteja.
175 Nichols Street,
GARDNER, MASS.
Tel. 364

Chairtown Lumber Co.

KAIKENLAISTA PUU-
TAVARAA JA RAKEN-
NUSTARPEITA
Suomalaisia myymämihiä
Off Barthel Ave. Puh. 333
Gardner, Mass.

Chairtown Lumber Co.

KAIKENLAISTA PUU-
TAVARAA JA RAKEN-
NUSTARPEITA
Suomalaisia myymämihiä
Off Barthel Ave. Puh. 333
Gardner, Mass.

Chairtown Lumber Co.

KAIKENLAISTA PUU-
TAVARAA JA RAKEN-
NUSTARPEITA
Suomalaisia myymämihiä
Off Barthel Ave. Puh. 333
Gardner, Mass.

Chairtown Lumber Co.

KAIKENLAISTA PUU-
TAVARAA JA RAKEN-
NUSTARPEITA
Suomalaisia myymämihiä
Off Barthel Ave. Puh. 333
Gardner, Mass.

Chairtown Lumber Co.

KAIKENLAISTA PUU-
TAVARAA JA RAKEN-
NUSTARPEITA
Suomalaisia myymämihiä
Off Barthel Ave. Puh. 333
Gardner, Mass.

Chairtown Lumber Co.

KAIKENLAISTA PUU-
TAVARAA JA RAKEN-
NUSTARPEITA
Suomalaisia myymämihiä
Off Barthel Ave. Puh. 333
Gardner, Mass.

Chairtown Lumber Co.

KAIKENLAISTA PUU-
TAVARAA JA RAKEN-
NUSTARPEITA
Suomalaisia myymämihiä
Off Barthel Ave. Puh. 333
Gardner, Mass.

Chairtown Lumber Co.

KAIKENLAISTA PUU-
TAVARAA JA RAKEN-
NUSTARPEITA
Suomalaisia myymämihiä
Off Barthel Ave. Puh. 333
Gardner, Mass.

WORCESTER

Tukeva bonssi-illallinen

syödään ennen kun tanssi aletaan, lauantaina 12 p:nä. Niin sanoivat H. T. K:n rivakat emännät. Binsit tehdään kotona tunnettujen kokkien valvonnan alla ja näköt tuodaan sieltä mistä niitä parhaiten saa.

Se on sanottu, ja siinä ei ole mitään epäilemistä. Kotona ei lauantaina syödä, vaan mennään Mölylään, 280 June st., ja viime ystävä ja kylän pojat myös. Illallinen maksaa 25 senttiä ja samalla rahalla saa nauttia koko illan. George Liljesröm pitää pianohänurilla yllä hyvää tahtia. — Niku.

GARDNER, MASS.

Kahviaistanssit

ovat torstaina t. k. 10 p. Ashk-dun haallilla. Vanha tuttu orkesteri Olympians, Worcesterista, soittaa. Entinen taksa 15 senttiä kunnes toisin ilmoitetaan.

Ensi sunnuntaina

pikneissä osaston kentällä puhui Raivaajan toimittaja toveri Yrjö Mäkelä. Mennäänänsä joukolla kuulemaan, sillä joukko-toimintaa nyt tarvitaan, yksilöinä emme ylliviemme mitään mahda. — S. K.

ROCKPORT, MASS.

Mitä on osaston talolla ensi lauantai-iltaa?

Tuon kysymyksen ovat monet tehneet tämän kirjoittajalle. Kai kille kyselyille tiedotamme, että ensi lauantai-iltaa, t. k. 12 päivänä on osaston talolla leskien toimeenpanema ilta. Siellä tulee olemaan vaan keväällä markkinahulinaa ja tanssia. Kahvitarjoilu tulee olemaan ensi luokkaa, sillä lesket itse valmistavat kahvivivokset. Sisäänkäynti on vapaa. — M. H.

GARDNER

People's Ice & Coal Co.

JÄÄTÄ, KOLIA, PUUTA
Karusiina ja öljyä öljylämmityslaitoksiin.
Huonekalujen muuttamista sekä yleistä muutustyötä.
CORNER PARKER & CONN. STS.
GARDNER, MASS.

NESTOR MÄKI

SUOMALAINEN VALOKUVAAJA
valmistaa kaikkea ammattilaislaatu-
vaa työtä valokuvusteiden viimeisimpien saavutusten mukaan.
GARDNER ARTIST STUDIO,
63 Parker Street, Gardner, Mass.

Hyvän kahvin juojat ostavat

KAHVINJA
Suomi Grocery Companiasta
161 PLEASANT STREET,
GARDNER, MASS.
Tel. 217
"Alnon Kahvipaattimo kaupungissa"

Rakennustarpeita, rautavaraita,

maaleja ja varnissaa.
Hautautomittajia ja balsameeraajia.
BENGTONS HARDWARE STORE
GARDNER, MASS.
Otto Häkkinen, suomal. apulainen.

LEIVOKSET

puodista ostettuna, 5 prosentin alennuksella.
GARDNER BAKING SHOP,
5 W. Lynde St., Gardner, Mass.

Kilpi Grocery Co.

210 West St.,
GARDNER, MASS.

EAST WEYMOUTH

Joutui sairaalaan.

Viime viikon keskiviikkona joutui Alma Nissilä menemään Weymouthin hospitaaliin, jossa päivää myöhemmin toimitettiin leikkaus. Se on tehty jonkin sisäisen vian takia, josta tämän kirjoittaja ei tarkkaan tiedä. Muuten sairaa alkoi hiljalleen toipua ja luullaan, että ensi viikolla hän pääsee pois sairaalasta. Tuttavia kehoitetaan käymään katsomassa häntä. Sairaalan osoite: Weymouth Hospital, South Weymouth, Mass.

Yhteistä työtä.

Ensi lauantaina, elok. 12 päivänä on osuushuville suuret talkoot, joihin kehoitetaan kaikkia jäseniä ja muitakin hyväntahtoisia saapumaan. Kysymyksessä on uimaran puuhdistaminen. Katsokaas, nyt kun on olette pitkät poudat, niin vesi on mainittu järeässä laskenut hyvin alas, joten tilaisuus olisi mainio puhdistaa rannat aivan puhtaksi ja tehdä käytävä syvempään veteen ensi kesää varten. Niinpä ensi lauantaina aamusta lähtien kaikki huvilalle tulleet kinaloissa, Mrs. Kurko ja Snel pitää huolen että voileivät ja kahvi eivät lopu. Jakelu vapaa.

Tanssit.

Sitten lauantai-iltaa kello 8 on huvilalla haallia radiotanssit, joita ei ole pitkään aikaan ollut. Sisäänkäynti on vain 20c, ja siihen annetaan kahvit omatekoisen leivän kanssa. Siis muistakaa, että ette menetä illoista ja nautintorikasta iltaa.

Sunnuntaina

13 päivänä on hyvä päivällinen kello 12. — Rpportteri.

MAYNARD, MASS.

Ensi lauantaina

on sitten ne Killan naisten järjestämä illalliset ja tanssit. Illo ei tule silloin puuttumaan. Lääkkäämmäkin henkiön jalka lyö tahtia kun sävelet ilmoille kahtaata.

Ja tanssin lomassa sitten marssitaan voitto-marssi. Palkintona tästä saa se onnellinen, joka voitajaksi sattuu kaikkia miellyttävään esineen, nimittäin jääköön tässä, mutta tule-malla Taiston puiston paviljoonille lauantaina 12 päivänä illalla, saa siitä täyden selvyuden. Tervetuloa vaan suurena joukkona nauttimaan elokuun kuutamoilasta. — M. L.

Ensi lauantaina

on sitten ne Killan naisten järjestämä illalliset ja tanssit. Illo ei tule silloin puuttumaan. Lääkkäämmäkin henkiön jalka lyö tahtia kun sävelet ilmoille kahtaata.

WEST PARIS, ME.

Kesäjuhlat.

Osuuskaupan tämän kesän viimeinen piknikki pidetään osuuskaupan kentällä ensi sunnuntaina t. k. 13 p.

Kentällä on ensiluokkainen ravintola. M. m. hernekeittoa, jota saa hyvin halvalla maksulla. Myöskin on urheilua, josta jaetaan kolme palkintoa. Ja sitten jos kenellä hyvänsä olisi ohjelmaa esitettävänä kuten puheita, runoja, lyhyitä kertomuksia y. m., niin niiden esittämiseksi olisi mainio tilaisuus. Toivottavasti jokainen saapuu tähän tilaisuuteen.

Voluntown, Conn.

Tanssit

Auran haallilla lauantaina 12 p:tä kuuta, soittamaan tulevat Vili Larsson ja F. Helander. Sisäänkäynti on 25c. Alkaa kello 8.30 illalla. Tervetuloa.

Tanssit

Auran haallilla lauantaina 12 p:tä kuuta, soittamaan tulevat Vili Larsson ja F. Helander. Sisäänkäynti on 25c. Alkaa kello 8.30 illalla. Tervetuloa.

Tanssit

Auran haallilla lauantaina 12 p:tä kuuta, soittamaan tulevat Vili Larsson ja F. Helander. Sisäänkäynti on 25c. Alkaa kello 8.30 illalla. Tervetuloa.

Tanssit

Auran haallilla lauantaina 12 p:tä kuuta, soittamaan tulevat Vili Larsson ja F. Helander. Sisäänkäynti on 25c. Alkaa kello 8.30 illalla. Tervetuloa.

Tanssit

Auran haallilla lauantaina 12 p:tä kuuta, soittamaan tulevat Vili Larsson ja F. Helander. Sisäänkäynti on 25c. Alkaa kello 8.30 illalla. Tervetuloa.

Tanssit

Auran haallilla lauantaina 12 p:tä kuuta, soittamaan tulevat Vili Larsson ja F. Helander. Sisäänkäynti on 25c. Alkaa kello 8.30 illalla. Tervetuloa.

Tanssit

Auran haallilla lauantaina 12 p:tä kuuta, soittamaan tulevat Vili Larsson ja F. Helander. Sisäänkäynti on 25c. Alkaa kello 8.30 illalla. Tervetuloa.

Tanssit

Auran haallilla lauantaina 12 p:tä kuuta, soittamaan tulevat Vili Larsson ja F. Helander. Sisäänkäynti on 25c. Alkaa kello 8.30 illalla. Tervetuloa.

lapsilta 10c., maksuun kuuluu myöskin tarjoilu.

Seuraavana päivänä eli sunnuntaina elok. 13 p. pidetään kenttäjuhla, josta siihen valittu komitea tiedottaa, että se pidetään sunnuntaina, lähellä Peter Syrjän farmin, Syrjän omistamalla maalla, aivan valtatien varrella, jonka paikan jokainen helposti löytää. Alettavaksi on ajottu klo 10 a. p. Siellä tulee olemaan urheilua, joka on vapaa kaikille, jotka urheiluun haluaa osaa ottaa, leikkijä ja paikkakuntien välinen köyden veto. Tarjoilu tulee olemaan kuten aikakin pikneissä. Kuunnia koiria, kahvia y. m.

Uusi yhdisty,

jonka perustava kokous on kuulemani mukaan pidetty täällä, kerrotaan muodostettavan. Homman takana pitäisi olla Ludlowin S. S. O. jäsenet ja toiminnassa se tulee valvomaan farmarien etuja. — son.

PHILADELPHIA

Norman Thomas

tulee puhumaan Kansainvälisiin sosialistien kesäjuhliin, jotka on 12 p:nä tätä kuuta, siis ensi lauantai-iltaa. Juhlat pidetään 82 katu ja 84:en katujen välisessä parkissa Tinicum ave. alkaen klo 10 aamulla ja kestäen juhlat koko päivän ja iltaan myöhään.

Ohjelmaa alkaa jälkeen kahden. Siellä on viisi eri puhujaa, mutta Norman Thomas on juhlan pääpuhujaa. Sitten on muutamakin ohjelmaa sekä tanssia loppuun aina kahteentoista asti. Täten kehoitetaan suomalaisia myös saapumaan tähän tilaisuuteen. Sisäänkäynti juhliin on ainoastaan 20c. Siellä sitten tavataan.

Kokous.

Elok. 16 p. osaston virallinen kokous on haallilla 1945 S. 3rd st. ja alkaa kello 8 illalla. Tulokaapa toverit joukolla kokoukseen päättämään ja suunnittelemaan tulevan toimintakauden ohjelmasta ja toiminnasta. Uudet jäsenet tervetulleita. Pitäkääpäs mielessänne ja tulkaa haallille. — H. K.

Van Etten-Spencer

Näytöskappale

Ensi lauantai-iltaa, elok. 12 p. osastomme näyttelijät esittävät kolmosaisen murhenäytelmän "Syiden kirous" Spencerin Town-haallilla. Kappaleessa tullaan näkemään itsekkäisyyttä, surua ja huolta. Näytös alkaa tanssilleen kello 8, että jää tanssileikin aikaa. Ovipölyä on myytävänä etukäteen jäsenillä 25 sentillä, ovelta 30c.

Katsokaa ilmoitusta tällä viikolla Raivaajasta.

Hevoset laukkasivat.

Kun tovi Heikki Laine oli heinää niittämässä, hän ajoi ampiisessaan ja hevoset pelästivät ja lähtivät laukkaamaan särkein nitokoneen kappaleiksi ja Laine oli pakotettu hyppäämään koneen päältä pois loukatun käteensä ja jalkansa. Onni oli, että ei loukkaantunut pahemmin.

Pilkku varkaita liikkuskellut.

Emil Nurmen gasoliiniasemalla Van Ettenissa kävi varkaita viime sunnuntai vasten yöllä vieden noin \$6 edestä savukkeita. Varkaat olivat särkeneet ikkunaan reijän josta työnsivät käteensä sisään, avaten ikkunan lukosta.

Osaston kokous

on ensi sunnuntaina elok. 13 p. jälkeen päivällisen Matti Ahon asunnolla Van Ettenissa. Saapukaa kaikki jäsenet kokoukseen. Paljon on asioita keskusteltavana. — Vakituinen.

FITZWILLIAM, N. H.

Tanssit

on Y. S. S. Osaston haallilla ensi lauantaina t. k. 12 p. Hanuri ja viulu pitää tahdista huolen. Sisäänkäynti 25c, alkaa klo 8 ill. Tervetuloa liikelä ja kaukaa. — Toomus.

New Ipswich, N. H.

S. S. Osaston johtokunnan kokous

on ensi perjantai-iltaa John Nymannin farmilla, t. k. 11 p. Siellä on tärkeitä asioita, että on kaikkien saavuttava.

Farmers Co-op. Trading Ass.

viettä syysjuhla ensi syysk. 9 ja 10 p. Pyrintölässä. Siellä tulee olemaan puheita, runoja, laulua y. m. ja sitten tulee seurainvälinen mailin juoksu pokaalilla päältä. Ja vielä 100 metrin juoksu vanhoilla miehillä, ei ole viidenkymmenen. Ravintola tulee olemaan ensiluokkainen. Tämä ilta etukäteen, että toiset far-

mariosastot tietää että eivät yhteentörmäystä laita. — M. M.

NEW YORK CITY

Lakko radiotehtaalla

Dubilier Cornell Co., radio- ja sähkölaite-tehtaalla, 238 kadun ja Bronx Boulevardin kulmassa, työläiset lakkoutuivat, vaatiin elämäntunnuksia vastaavaa palkkaa. Lakossa on 700 miestä. Tehtaalla valmistetaan osia radioihin, sekä muita sähkövälineitä ja osia.

INKA-KANSAN AURINGONTEMPPELI

Millään menneiden aikojen kulttuurilla ei ole niin omituisia vihiä kuin Perussa asuneen Inkakansan valtakunnan kulttuurilla, jonka espanjalaisten kullanjano hävitti. Kuuluisat ruoniolijat, kuten Gerhard, Hauptman ja Eduard Stucken, ovat syventyneet tähän mitä korkeimpaan loistokohetykseen päässeeseen kuumaan vyöhykkeen maailmaan ja esittävät tämän vaipuneen kulttuurin värikkäin kuvin. Aivan kuin kaukaisen mielikuvituksen maailmasta kaikuu kertomus tästä yhteiskuntavalttiosta, joka oli olemassa puoli vuosituhatta sitten, joka oli toteuttanut nykyiset ajatusten tulevaisuuden unelmat, jolla oli laitoja, joita nykyisin monet tavoittelevat. Tätä "menneisyyden yhteiskuntavalttiosta" kuvailee O. v. Haus- tein kirjassaan "Inkan maailma".

Kirjassa kuvataan m. m. uskonnollisia juhlia tämän kansan auringonpalvonnan yhteydessä, temppelillä ja teatterilla, oppineiden kouluja ja luostareita. Inkan rakennustaide herättää edelleenkin mitään suurinta ihmettelyä jännöksillään, joita on säilynyt meidän päivimme saakka. Kun enimmäkseen puutolla vuorentienillä oli vähän saatavissa rakennuspuuta ja kun rakennukset olivat maanjäristyksen takia tehtäviä jyrkeiksi, kasattiin päällekkäin valtavia kivimölkkeitä jotka ovat kyetneet vastustamaan sekä luonnon että ihmisten hävityshalua. Kivien yhteenliittämisessä saavutettiin niin suuri tarkkuus, ettei monin paikoin voi pistää edes veitsenterää liitokseen. Inkalaiset valmistivat muurauksia, joihin väitettiin olleen hopeaseosta, ja espanjalaisten aiheus saada hopeaa joihin heidät sen vuoksi suuriin vaikeuksiin joutui malla kokonaisista rakennuksista. Millä tavalla jättäjämaisten linnoitusten kiviholkkareet on saatu kulettetuksi kukkuloiden, on vieläkin ratkaisematon arvoitus. Emme tiedä mitään niistä teknillisistä apukeinoista, joita tällöin on käytetty.

Inkan valtakunnan pääkaupungissa Kuzkossa oli joukko suuremmia rakennuksia, joista maan mainioin pyhättö, auringon temppelellä oli komein. Senäin suuressa hallissa, joka vieläkin muodostaa dominiikan kirkon laivan, olivat kultaaltaan kultaalevyillä katettu. Itäisellä sivulla oli kultalevyistä tehty auringon kuva, jonka säteisiin oli yltymäni upotettu kalliita jalokiviä. Pitkien sivujen seinävierillä istuivat kuninkasvaimien kuiva-
tut ruumiit kultatuoleillaan. Aivan auringonhallin ääressä oli kuunjumalattaren Quillan hopeavalkkeinen halli, ja jumalattaren kuvan ympärillä istuivat siellä hopeatuoleillaan kuningattarien muumiut. Temppelein kaikki osat ovat päällystetyt kulta- ja hopealevyillä. Eräissä temppelipiirissä oli Kuzkon suurin ihmekultainen puisto. Kuvausten mukaan oli siellä kultaisia jumalankuvia, kultaisia eläinten kuvia, hopeasta tehtyjä pensaita ja puita, joiden oksat ja lehdet kahisivat tuulella. Siellä oli maissintaimia hopeaisin vainoin ja kultaisin hedelmäkruunin. Ok-silla istui pakotettu kullasta tehtyjä lintuja. Perhosia, joilla oli jalokivien koristetut siivet, näytti lentävän ilmassa ja maassa oli kultaisia ja hopeaisia kääreitä y. m. eläimiä joiden silminä oli jalokiviä. Istutuksia koristivat haaveelliset kukat, ja koko tämän taivattoman loiston keskellä kasvoi luonnollisia kukkia, joille jähdettiin vettä kulta-sella putkella kultaisista altaista.

Kaikki nämä ihauudet samoin kuin 3000 auringonkseen asuma, lähellä oleva luostari hävöittiin, kun espanjalaiset Fernando Pizarron johdolla ryöstivät Kuzkon 1533. Temppelein seinän kultalevyt ja kultaisen puutarhan aarteet vietiin pois ja paikkatien sulatettiin. Inkan pyhin esine, auringonjumalan kultainen kuva, joutui eräälle yk-sinkertaiselle sotamiehelle, joka hävisi sen pelissä seuraavana yönä. Temppelellä revittiin ja käytettiin osittain ensimmäisen kristityn kirkon rakennusaineeksi. Auringonluostarin neitseet, joiden häpäisemistä inkasaukoisten mukaan pidettiin kaikkein suurimpana rikoksena, annettiin es-

Ei olisi mikään vaikeus

Raivaajan lukijoiden jokaisella paikkakunnalla tarkastaa Raivaajassa paikkakuntansa liikemiesten ilmoitukset ja panna muistiinsa ne liikkeet eri aloilta jotka lehdesämme ilmoittavat ja antaa kannustustaan mikäli mahdollista ainoastaan ilmoittaville liikkeille, sekä karttaa niitä liikkeitä jotka eivät ilmoita. Ilmoitukset ovat jokaiselle sanomalehdelle välttämättömiä, Raivaajan tilaajien, jotka laivan taval- laan omistavat, pitäisi vetää yhtä köyttä ja antaa apuaan tässä tärkeässä asiassa. Vaikka te ette puhuisi yhtään mitään ilmoittamisen puolesta niin teidän läsnäolonne liikkeissä jo osoittaa että kaup- pa saa suomalaisten kannatusta ja johdonmukaise- na seurauksena ilmoittamisesta. Mutta jos te jatku- vasti kannatatte liikkeitä jotka eivät Raivaajassa il- moita, niin lukemielillä on tilaisuus väittää, kuten he usein tekevät, että he saavat suomalaisten lii- kettä ilmeikkin, että ei se kaipaa ilmoittamista. Il- moittaminen on muka tärkeää vaan amerikalaisissa lehdistä. Suurempaa yhteistoimintaa tässä suhtees- sa siis kaivataan ja se on lukijoiden helppo antaa. Siis koettakaa tarkastaa jos niiden liikkeiden ilmoi- tusta missä usein käynte näkyy Raivaajassa. Jos ei näy, niin ehkä omatuntonne teitä huikan soimaa? Koettakaa myöskin vastaisuudessa panna käytän- töön tässä antamiamme kehoituksia. Se tavallaan kuuluu teidän velvollisuuksiinnekin lehteenne koh- taan.

RAIVAAJA, Fitchburg, Mass.

panjalaisille sotamiehille. Lo-
puksi antoi viimeinen inkakun-
gas Atahualpa itse sytyttää Kuz-
kon tuleen, niin että koko kau-
punki lopulta oli yhtenä tulime-
renä.

Yleisiä uutisia

SAKSALAISET

PAKOLAISET

ULKOMAILLA

Yksistään Ranskassa on

terroria paenneita sak-
salaisia 30,000.

Pakolaisten lukumäärä

kasvaa päivästä toi-
seen.

Saksan sosialidemokraattisen

puolueen Pragissa oleva puolue-
toimikunta on laatinut laskelman
Saksasta paenneista emigrantis-
ta ja heidän taloudellisista olois-
taan. Lukumäärästä on alusta-
vasti saatu tietää seuraavaa:

Tsekkoslovakian nousee emi-
granttien luku 3,000:een, joista
200 on sosialidemokraattisesti
järjestyneitä poliittisia pakolaisia.
Järjestyneitä poliittisia pakolaisia
on joutuneet pakonemaan
Saksasta, koska fascismit uhkasi
heidän henkeään ja vapauttaa.
Muut ovat pääasiassa jouta-
laisia, jotka ovat joutuneet maan

Takintekijäin lakko

Bostonissa

Boston, elok. 9 p.—Noin 500
nahkatekijien ja kangastekijien
tekijä lakkoutui täällä eilen,
sen johdosta kun työntekijät
kieltäytyivät hyväksymästä vaa-
timusta palkkojen ja työajan
standardisoinnista.

Takintekijäin lakko

Bostonissa

Boston, elok. 9 p.—

FITCHBURG JA YMPÄRISTÖ

PAIVALISTA:

"Sodoma ja Gomorra", harjoitus tähtinä klo 7:30 Saiman talolla. Yhteisen hyvän vuoksi tulla jokainen. — Lauhuharjoitus perjantai-iltana klo 7. Girls, please.

— Winchendonin vanhimmat asukkaat ovat Henry F. Partridge ja Miss Ella L. Balcorn. Ensimmäinen vietti eilen 95:tä ja viimeksimainittu 91-vuotiaita syntymäpäiväänsä.

— Miss Hilja Vappu Nätilä, Ayeristä, ja Kalle Edward Laiho täältä Fitchburgista, on viettänyt viime keskiviikkona Worcesterissa avioliittoon. Viikkinen toimitti suomalais-luterilaisen kirkon pastori Viljo Herman.

— Kauppaakamarin varapuheenjohtaja Charles Herlihy on nimittänyt presidentin työnhankinnan puustauskomiteaan Robert E. Greenwoodin, Allan C. Inmanin ja Bernard A. McManusen. Tämä komitea presidentin ohjelman mukaisesti tulee puhua ja kirjoituksin korostamaan sitä, että lamaanuksen aikana työttömäksi jääneet olisi otettava takaisin työhön.

— Mrs. Sarah Keyes vietti eilen Cedarakadulla sijaitsevassa vanhojen naisten kodissa 93:tä syntymäpäiväänsä. Mummo on syntynyt Princetoniin, jossa asui siksi kun 20-vuotiaana meni avioliittoon ja muutti New Yorkiin, josta palasi kahden vuoden kuluttua Fitchburgin asuen tällä yhtymättä 40 vuotta. Tämän jälkeen hän meni Bostoniin, josta palasi takaisin Fitchburgiin seitsemän vuotta sitten.

TANSSIT

ja
Uintikilpailuja
SAIMAN PUISTOSSA
huomenna
Pääsy 25 senttiä
Vella Lehdon orkesteri

Ken haluaa

viettää elokuun kuumat päivät Cape Codilla, niin huoneita on saatavana

K. Liimataisella,
Centerville Road,
Hyannis, Mass.

Haluan tuttavuutta

Varakkaan naisihmisen kanssa, Taloudellisella alalla. Lyhyt tiedustelu tapaamista varten. Osoite san. toimistoon "Amvirolainen", 2056—5th Ave.

NEW LEADER

oli tilattava. Sen osan nuorisostamme joka yksinomaan harjoittaa englanninkielistä kirjallisuutta olisi seurattava tätä lehteä. Se on amerikalaisen keskuudessa tärkein sosiaalinen lehti. Se on heille sitä mitä Raivaaja on meille. New Leader on viikkolehti ja maksaa \$2.00 vuosikerta. Siinä voitte tilata joka suoraan lehden toimistosta osoitteella: 7 East 15th St., New York, tai Raivaajan toimistosta, joka myös välittää tilauksia. Molemmista tapauksissa rahat täytyy seurata tilausta.

RAIVAAJA,
Fitchburg, Mass.

Maidontuottajat ko- koontuvat tänäiltana

Keski-Massachusettsin maidon tuottajat kokoontuvat kello 8 tähtinä Town-hallissa, Westminsterissä, ja pohtivat piiriänsä koskevan maidonmyyntikoodin hyväksymistä. Tähän piiriin kuuluvat Fitchburg ja Gardner, sekä näiden kaupunkien ympäristöt, m. m. Littleton ja Orange.

Kansainvaellusta odotetaan

Huomennä Saiman puiston sa pidettävien uimarien tansseihin odotetaan jonkunlaista kansainvaellusta, sillä Worcesterista, Maynardista ja Gardnerista—ja tietysti myöskin muista ympäristöistä—saapuu väkeä. Tanssijoita ja uimareita. Uintikilpailut suoritetaan kello 7:30, että kello 8 joudutaan tanssimaan, Lehdon Vellan orkesterin pitäessä tahtia.

OTTO PASANEN SAIRAA- LASSA

United Cooperative Societyn työläinen Otto Pasanen sairastaa Burbankissa polveansa. Hän oli kouluttanut polvensa viime viikolla maitopullolaatikon kylvään ja se aiheutti ajettumana ja veden polven kokoontumisen. Lääkärit kuuluvat arvelemaan, että leikkaukseen on toimitettava polven parantamiseksi.

Fitchburgilaisen auto suistunut tieltä Troyssa

Kun J. Gustav Laakso palasi vaimonsa Lilyn, Siimes P. Salminen ja Mikko Lyytikäinen kanssa eilen iltana Vermontista, missä he olivat kyläilemässä, niin pakoitti vastaan tuleva auto Keenen ja Troy'n välillä, lähellä Troyta, hänen ajamaan autonsa niin paljon tiensyrrälle, että oike-

UUTISILMOITUKSIA

FITCHBURG
Hyvä ja halpa tenementti vuokrattavana 220 Kimball St. Kysykää Työläisten Luottoyhdistyksen konttorista.

Tenementti vuokrattavana. Valoisat ilmat vuokrat. Lähemmäs puodissa, 207 Rollstone St., Fitchburg.

Hyvä tenementti vuokrattavana 187 High Street. Tiedustelkaa kolmannesta kerroksesta.

4 huoneen tenementti vuokrattavana 193 Hazel St. Kysykää: D. Kurki, 245 Rollstone St.

GARDNER, MASS.
Palo- ja Autovakuutus vastustaa ottaa ja pilettiläisiä järjestää Gardnerin osaston talolla 21 Ash St., joka torstai-iltana kello 8—9 W. N. Reivo.

Paras ja halvin paikka korjauttaa kenkänne Gardnerissa, 1 Parker St. — Chas. Koski.

A. J. Vihanto, ruoka- ja sekatavarakauppa, 229 Pine St. Tel. 754—J.

Uusi sauna, Chair City Steam Baths West St. ja Foss Rd. kulma. — Otto Laitinen.

Kristian Kankaan sauna Monadnock Streetillä.

Raivaajan asiantuntemus Gardnerissa toimii nykyään Jalo Kauppinen, 163 Washington St. Hänen puoleensa voitte kääntyä kaikissa Raivaajaa koskevilla asioilla. Puhelin 629—M.

NEW YORK CITY
Yhden, kahden ja kolmen huoneen uudenlaisia studio apartmenteja vuokrattavana. — 79 E. 125 St.

Minkälainen

on palovakuutuksenne?

Palovakuutuksen suuruuden kaikenlaiselle omaisuudelle pitäisi perustua sen todelliselle arvolle kunakin aikana.

Miten suuri on teidän palovakuutuksenne?

Antakaa meidän arvioida se niin mahdollisesti säästättä vakuutusmaksuista osan. Me emme pyri ylivakuuttamaan omaisuuksia, koska siten aina vakuutettu maksaa liikaa.

Puhutelkaa edustajamme W. N. Reivoa milloin ja missä vaan tapaatte. Kaikki neuvonta vapaata. Taikka soittakaa konttorimme numerolla 1767 Taikka kotiin, 1823.

JOHN SUOMINEN AGENCY

48 WALLACE AVE., FITCHBURG, MASS.
John Suominen, Wm. N. Reivo, Irene Johnson, Agents

anpuoleiset pyörät joutuivat pehmeään ravin ja aiheuttivat auton tieltä pois suistumisen. Auto vieti niin pahasti, ettei sillä voitu matkaa jatkaa, vaan oli se hinautettava Custom Auto Bodyn korjauspajaan, Fitchburgiin.

Kaikki autossa olleet pelastuivat säikähdyksellä, pienillä tärähdyksillä ja naarmuilla.

Oluenmyyntiluvasta ki- nastellaan

Leominsterissä on herättänyt paljon puheenahtetta se, kun lupakirjakomissioni ei ole antanut oluen ja viinin myyntilupaa George Flaggin omistamaan East Side ravintolaan. Hiljattain komissioni myösi Mr. Flaggille yleisen kuulustelun, mutta pastori Aug. St. Cecilia kirkosta, joka on vastapäätä Mr. Flaggin ravintolaa, vastusti luvan myöntämistä. Eräät Mr. Flaggin ystävät olivat sitä mieltä, että olut ja viini pitäisi saada tuosta ravintolasta. Mutta komissioni ei ole lupaa antanut. Nyt Mr. Flagg vetoaa asiansa valtion väkijoukkomissionin ratkaistavaksi.

Esityksiä yleisistä toista hyväksytty

Pormestari kieltäytyy esitykset allekirjoittamasta ellei valtuusto hyväksy hänen esitystään lainanotosta

Eilen iltana pitämässään ylimääräisessä kokouksessa hyväksyi kaupunginvaltuusto lukuisia esityksiä yleisten töiden teettämisestä. Arvioiden mukaan näiden töiden kustannukset ovat yhteensä \$94,825. Työt jakautuvat: \$8,500 viemärien laskemiseen, \$17,275 vesijohtojen laskemiseen, \$55,000 katujen päällystämiseen ja \$14,050 katujen makoimiseen.

Hieman myrskyä vesilaisissa

Heti paikalla, kun kokous avattiin, huomattiin, että valtuustolla ja pormestari Carrierellä saattaa olla yhä erimielisyyksiä siitä lainanottoesityksestä, joka edellisessä kokouksessa jätettiin pöydälle hantumaan. Esitykset yleisistä töistä valtuusto hyväksyi yksimielisesti sen jälkeen, kun valtuusto ne komiteana ensiksi käsittelee ja hankki niihin yleisten töiden komitean ja raha-asioiden valiokunnan jäsenen allekirjoitukset.

Kun esitykset oli hyväksytty, ilmoitti puheenjohtaja McBride, että ainoa jäljellä oleva asia kokouksen työohjelmassa on pöydällä oleva esitys \$229,000 lainan ottamisesta valtiolta. Valtuustomies Allen esitti, että kysymys siitä pohdittavaksi ja tuota esitystä kannatti valtuustomies Gilmanin ja hänen yhtyvät toisetkin valtuustumiehet.

Ensimmäisen puheenvuoron kysymyksen johdosta käytti pormestari Carrier, selostan laajasti miksi hän esittää, että tuo laina otettaisiin valtiolta, eikä yksityisiltä rahanlainaajilta. Tulosten yhtymisen ja kiinteistöjen arvojen alenemisen takia, Mr. Carrier lausui, täytyy veroäyriä korottaa noin viisi dollaria, ellei valtiolta oteta kysymyksessä olevaa lainaa, joka maksetaan takaisin viiden vuoden aikana. Kuvitettavasti veroäyriä korottamasta, sanoi pormestari, että viiden dollarin korottaminen merkitsee suurimmalle veronmaksajalle ei enempää eikä vähempää kuin \$55,000. Pormestari Carrier edelleen lausui, että eräskin tuotantolaitos suunnittelee koetteensa uusimista noin 50,000 dollarilla, mutta jos veroäyriä joudutaan korottamaan viisi dollaria, niin ei yhtiö voi koneitansa uusia. Koneitten uusimisesta kuuluisi olevan se hyöty, että yhtiö kykenisi kilpailemaan muilla paikkakunnilla toimivien samalaisten liikkeiden kanssa ja voisi antaa työtä paljon suuremmalle joukko kuin se nyt voi antaa—voisi korottaa vuotuisia palkkalistaansa mahdollisesti \$35,000. Jos laina otettaisiin, veroäyri voi

taisiin pitää samana kuin se oli viime vuonna ja juuri hyväksytty yleisten töiden ohjelma voitaisiin viedä läpi.

Puheenjohtaja McBride vastusti lainan ottamista valtiolta korkean koron takia ja siitä syystä, että valtion laina asettaa kaupungin tilivelvolliseksi valtion finanssikomitealle, s. t. s., kaupunki ei saa käsitellä raha-asioitaan niinkuin se itse tahtoo, vaan on sen alistettava kaikki rahakysymykset, esim. palkkojen korotukset y. m., mainitun komitean hyväksyttäväksi. Minä en usko, Mr. McBride lausui, että veroäyriä tarvitsee korottaa viittä dollaria vaikka otetaan lyhytaikainen laina, sillä hallitukselta saadaan rahaa yleisiin töihin. Jatkakassaan mielipiteensä esitystä, lausui Mr. McBride, että turhaa on siirtää veromaksuja viiden vuoden ajalle, sillä maksettavahan ne on kuitenkin.

Pormestari Carrier nousee useaan kertaan ylös ja teki huomautuksia puheenjohtaja McBridelle, lausuen m. m. päättävästi, että ellei valtuusto hyväksy kysymyksessä olevan lainan ottamista, niin hän kieltäytyy allekirjoittamasta ne esitykset yleisistä töistä, jotka valtuusto hyväksyi. Pormestari Carrierillä ja puheenjohtaja McBridellä oli erimielisyyksiä m. m. niiden töiden arvosta, joita hätäapuvaroilla on teetetty ja teetetään. Viimeksi mainittu arveli niissä töissä menneen varojen jotenkin hukkaan, kun taas pormestari uskoi, että noilla töillä on melkoinen arvo. Kerran pormestari Carrier korotti äänensä ja lausui, että hän on valmis väittelemään kysymyksen alaisena olevasta lainanottoesityksestä kenen kanssa hyvänsä julkisella puhujalavalla ja keneen osoittamaan, että tuo laina hyödyttää veronmaksajia.

Lyhyen puheenvuoron kysymykseen käytti valtuustomies Welles. Hän yhtyi puheenjohtaja McBride'iin siinä, ettei kaupunkia pitäisi sitoa kiinni valtion finanssikomiteaan ja esitti, että otettaisiin pienempi laina yksityisiltä pienemmällä korolla. Pormestari Carrier oli jo aikaisemmin selostanut, että kaupungin on ollut tänä vuonna väkeä rahaa lainata. Yhteen aikaan, hän sanoi, ei saanut omia rahojaan kaan pois pankista. Alkuvuodella annettiin lainoja veroja vastaan, vaan ei yleisiin töihin.

Valtuustomies Allenin esityksestä tuo lainanoton ratkaisu siirrettiin ensi tiistai-iltana pidettävään ylimääräiseen kokoukseen.

Fitchburgissa vangittu tänä vuonna 704 henkilöä

Poliisipäällikkö Thomas J. Godleyn kirjat osoittavat, että Fitchburgissa on vangittu tänä vuonna tammikuun 1 päivän ja elokuun 1 päivän välillä 704 henkilöä. Vangettiin 686 miestä, 18 naista, 177 ulkopuolikaista ja 109 alaikäistä. Juopumuksesta syytettyinä vangittujen luku on 296.

Palovahingot \$62,041.96

Mukopäällikkö Michael J. Shea'n mukaan tulipalot ovat tuhonnet Fitchburgissa tänä vuonna kahdeksan ensimmäisen kuukauden aikana omaisuutta \$62,041.96 arvosta. Viime vuonna samana aikana palovahingoiden arvot olivat \$129,587.16, eli \$67,545.20 enemmän kuin tänä vuonna.

Toimituksessamme pyö- rähti opintien miehiä

Toimituksessamme pistäytyivät eilen historian professori Vuorinen Columbian yliopistosta ja psykologian tohtori Mäki Tampereelta. Tohtori Mäki on yksi niistä neljästä suomalaisesta tiedemiehestä, jotka Rockefellerin Institutionin kustantamana pääsivät Suomesta tänne jatkamaan opinnoita tälläkäläisissä yliopistoissa. Tohtori Mäki on opiskellut viime lukuvuoden Yalessa ja Harvardissa sekä tutustunut muihin hinkin idän oppilaitoksiin.

Tiedustellessamme, miltä amerikalaiset oppilaitokset tuntuvat suomalaisesta tiedemiehestä, vastasi tohtori Mäki, että ne epäilemättä ovat erittäin mielenkiintoisia. Opetussysteemissä on suomalaiselle paljon oppimista, joskin toisin paikoin tuntuu siltä kuin amerikalaisilla olisi opimista suomalaisista vastaavista laitoksista. Mutta jokatapaussessa suomalaisten tiedemiesten ansaitsee tutustua amerikalaisiin oppilaitoksiin ja varsinkin opetus metodeihin. Se demokraattinen henki, joka amerikalaisissa oppilaitoksissa yhdistää opettajakunnan ja oppilait, on esimerkillistä. Samoin hän sanoi, että se on suomalaiselle varsin mielenkiintoista, että mielenkiinto amerikalaisissa opiskelevan nuorison keskuudessa, ja yliopistojen opettajain keskuudessa, sosialismiin on

paljon huomattavampi kuin Suomessa. Sosialismia täällä ei opiskeleva nuoriso käsittele minään dokmina eikä isminä eikä suhtautu siihen ennakkoluuloisesti, vaan käytännöllisenä taloudellisenä kysymyksenä. Uskoi, että sosiaaliset asiat Suomessaakin astuvat opiskelevan nuorison keskuudessa enemmän etualalle jo läheisessä tulevaisuudessa ja sa-noi nytkin jo nuoremmissa polvessa olevan siihen harrastusta.

Professori Vuorinen on kirjoittanut Suomen historiaa käsittelevän kirjan "Nationalism in Northern Finland."

WORCESTER

Vaarsa juopottelussakin.

Kun Louis Vaisa seisoi heinäkuun 3 p:nä Auburnissa olutkapakan tiskin ääressä ja ryyppiskeli olutta, niin yhtäkkiä räjähti tiskin takana olutnyyri ilmaan ja Vaisa sai tynnyrin kappaleita silmillensä. Eilen Vaisa nosti tästä tapauksesta oikeuslaitoksessa kapakan omistajaa Joseph Baltramaitia vastaan 5,000 dollarin vahingonkorvausjutun.

Fitchburgilainen tälläkäläisessä sairaalassa.

Kauntikomissioneri Henry H. Wheelock, Fitchburgista, on tälläkäläisessä kaupunginsairaalassa tarkastuksen alaisena. Hänessä toimitetaan 10 päivän kuluessa vakavaluontoimen leikkaus.

Suomalaisen hautaus

Frans Edward Halme, 56 Laurel katu, haudattiin tiistaina iltapäivällä Carl E. Nordgrenin hautausmaasta, numerossa 49 Belmont kadulla, perhehauaan Rural hautausmaassa. Seremoniat toimitti pastori Alexander Kukko, Hubbardstonista, ja kantajina olivat Antti Hakala, Aaro Ylitalo, Reino Mäki, William Wirta, Oscar Back ja Bruno Mäntylä.

Mies vaimonsa huoltamisesta tiukalla.

Arthur L. Amsden, West Boylstonin mies, vapautettiin tiistaina tälläkäläisestä linnasta, kun hän maksoi toisen puolen siitä sadasta dollarista, jonka hänen entinen vaimonsa väittää olevan maksamatta eläkemaksuja. Tuomari Dillon tuomitsi Amsdenin linnaan määräämättömäksi ajaksi viime toukokuussa, kun Amsden ei voinut maksaa vaimolleen eläkettä ja vaimo nosti jutun häntä vastaan oikeuden halveksumisesta. Eilen Amsden maksoi toisen puolen takamaksuista ja lupasi vielä edelleenkin maksuista huolen. Mrs. Amsden sai eron miehästään ja varman kuukaussittaisen eläkkeen vuonna 1920.

HUBBARDSTON

Viimeinen huomautus Massan valtion leskille.

Elok. 12 p:nä iltana, siis ensi lauantaina, oh'atkua joka ilman suunnalla kulkune Hubbardstonia kohti ja kaikki muu yleisö matkassa. Ja onnelliset avioparit ja miehet eivät saa liioin unohtaa tulla seuraamme. Kaikki ovat tervetulleita. Pihlajan reppaat pojat pitävät taidista huolen. Tanssia tulee olemaan vanhaksi maaksi, sillä nyt muutteesta iloitsevat taas ikäihmiset ja oikein rennosti — jos me "keritse" vieraitamme.

Syysmatkoja Suomeen!

Parhaimman palveluksen Suomalaismatkojen järjestelyssä paluulupien ja passien hankinnassa y. m. antavat

Raivaajan Pilettitoimistot

48 Wallace Ave., Fitchburg — 2056 Fifth Ave., New York

Kun me edustamme kaikkia valamerilaivalinjoja joita suomalaiset käyttävät, niin on matkustaville aina edullisinta kääntyä meidän puoleemme.

SPRINGFIELD

Springfieldin S. S. Osaston

viimeisessä kokouksessa muun muassa kuultiin laajahko selostus keskuskomitean toiminnasta. Päätettiin ottaa osaa tämän syksyn vaalien edellä lentolehtisten jakamiseen sillä alueella jonka keskuskomitea määrää. Luovutettiin osaston kenta keskuskomitealle, elok. 27 p. kenttäjuhlan pitoa varten ja valittiin komitea, joka toimii siinä kenttäjuhlassa.

Springfieldin S. S. Osaston

pidetään lauantaina elok. 12 p. Toivonniemellä. Siellä on hyvä ravintola, ruokaa ja virvokkeita saatavana. Tanssia myöskin tulee olemaan. — S.

ASHBY, MASS.

Juhlamme lähenevät.

Ne alkavat jo tämän viikon lauantaina valtavilla tansseilla Majalla. Vella Lehdon orkesteri soittaa silloin. Tällä kertaa hän on hanurinsa itse varmasti soittamassa. Ei enää tapahtu siten kuin viime kerralla, että täytyi olla poissa. Pitkämattakalle farmareille on yötillä kyllä, ettei tarvitse välillä kotiansa mennä, vaan voi jatkaa juhlimista sunnuntaina. Aamupäivän jokainen voi luonnon helmassa viettää "makunsa mukaan".

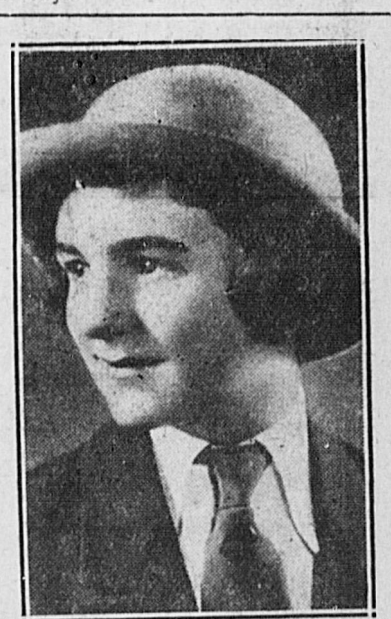
Kello kaksitoista päivällä — alamme puolisen tarjoilun, johon sisältyi maukas "kana-kukko-siuvinki", annos 25c. Siihen kuuluvat voileivät, kirnupimä ja maito. Herkkusuita varten varamme jääkermää, kahvia, piparkakkua sekä vehnähullaa. Kyllä kannattaa kaikkien ashbylaisten ja naapurikyyläisten sekä kaupunkilaisten tulla ravitsemään itsensä 13 p. t. k. Ashbyn Majalle. Juhamerkeillä eikä millään muullakaan tavalla emihmiset ja oikein rennosti — jos me "keritse" vieraitamme.

Kello 1:30 j. p. p. sitten alkaa henkinen ravinto, jota olemme mielestämme saaneet parhaasta päästä myös. Tässä jo joitain: Veikko Linna soittaa viuluoollon, Lempi Myöhänen säestysk-sellä; Lyylä Linna lausuu juhlarunon, juhlapuheen pitää Herman Oikemus, Aino Saari laulaa ja Hanna Pääri joka on joku päivä sitten palannut maailmannäyttelystä, pitää lupauksensa ja kertoo meille sen nähtävyyksistä sekä sekä havainnoista matkan varrella.

Juhlatoimikunnalle huomautus. Tulkaa kaikki perjantai-iltana Louhen farmille ja tuokaa saamamme kanat sekä kukot mukana. Siellä tehdään kaikki lopulliset valmistelut juhlaa varten.

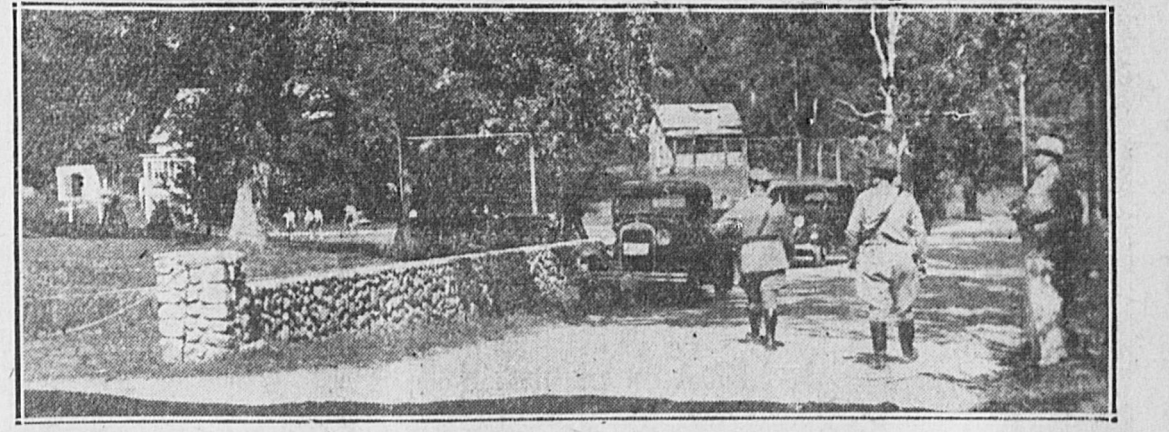
Tanssit.

Tämän viikon keskiviikko-iltana on tanssit myös Majalla. Salon orkesteri soittaa. — Tiedottaa.

THIMISRYÖSTÄJÄIN UHKAAMA. — Miss Betty Downes, 15-vuotias, jota vartioidaan kesäkaupalla, estääkseen ihmisyöstäjäin toteuttamasta uhkastaan.

Kaikki piletit Suomimatkoille
Raivaajan pilettoimistosta
48 Wallace Ave., Fitchburg
2056 Fifth Ave., New York

KESALOMA VARTIOITUNA. Järjestyksen valvoja Camp Buenon edustalla, lähellä North Suttonia, N. H., jonka yhtiä asukasta, Miss Betty Downes, ihmisyöstäjä ovat uhkailleet a. vaantien \$15,000 lunnasta.

Teettäkää Kirjapainotyönne Raivaajassa!

Silloin tällöin joutuu käsiimme yksityisten teettämiä painotöitä, jotka huomaamme teetetyksi vieraissa liikkeissä. Ihmettelemme sellaisia yllätyksiä. Pienemmällä vaivalla voitte työn lähettää postissa meille, kuin viedä sen johonkin paikalliseen kirjapainoon. Ulkopuoliset painotyöt lähetämme vapaasti postissa, joten sekään ei tuota lisäkustannuksia. Union leiman liittäminen painotöihin ilman lisämaksua. Se on samalla merkki siitä, että työ on Raivaajan kirjapainossa valmistettu. Se on osaksi vapaata ilmoitusta ajattelevien kundien silmissä. Siis

Vastaisuudessa Painotyö Raivaajaan!